

L. V. B.
№ In. 398485
1987

Latweeschu Skwises.

1890.

Seschedesmit dewitais gada-gahjums.

No № 1. līdz № 52.

Jelgawā,
drukats pee J. W. Steffenhagena un deļa.

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

Sludinajums nem preti:
Zelgawā, pēe Bankowska un Sitopa
Igeem, Zeelajā eelā № 7, Gelmfinga namā,

Makfa par sludinajumeem:
8 kap. par shtu rasku rindiau; pah-
tulfošana if hwešcham walobahm
par brihwu.

Latweeschu Amises.

Isnahf weenreis nedēd.
Makfa, Zelgawā fanemot
par gabu 1 r. 50 l., par pusgabū 90 l.
Makfa, pahr pahu preefhtot:
par gabu 2 r., par pusgabū 1 r. 25 l.

„Latw. Am.“ war apstellet:
Zelgawā: Pēe Bankowska un Sitopa Igeem, Zeelajā eelā № 7, „Latw. Am.“ ešpedijija.
Dauksā: Steina Iga apteekā. Taisos: J. Girsch m a n a Iga un S. To wa Iga grahm. bodē.
Rudigā: F. r. d. De h o r n a Iga un S. a r t m a n a Iga grahm. bodē. Rigā: J. G. Kapteina
Iga grahm. bodē, Gelfsch-Rig. Zeel. Rehninu eelā № 10; W. F. Gūdera drutatavā, Paleijas eelā № 3.

69. gada-gahjums.

„Latw. Am.“ war apstellet:
Gelfsch un ahrfemē: Rudolfa Mošes Iga wišas ešpedijijas. — Walmereā: T. r. e y Iga
grahmatu bodē. — Makfa: M. R. u d o l f f a Iga grahmatu bodē. — Peterburgā: pēe Pe-
terburgas zeem. Latweeschu brandes mahitajaja. — Wel tam: pēe zeem. mahitajajem —
titlab Widsemē, tā ari Kursemē.

Radomi teefas leetās.

1. Jautajums: Kahda Kroma pagasta faimneekam ir divi
behrni, dehlis un meita; meita ir wezaka, un preefch kahdeem 20 ga-
deem iprežeta un fawu puhru ari deewogan no tehwa dabujusi lihdsā,

Atbilde: Tehwa atstahā mantiba faležahs kopā if mahjahm
lihds ar inventaru, if atstahāhs kustamahs mantas un meitas puhra
wehrtibas, kad tas wehl atrodahs, waj kad wiščh zaur meitas paščas

2. Jautajums: Kursemē, kahdā priwatpagastā, kahdam
rentes mahju faimneekam ir 2 meitas; wezaka preefch kahdeem gadeem
apprežehs un snots dšihwoja pēe tehwa. Tehws, jaunš buhdams,

Atbilde: Tagadejais nomas ihpaščneeks war ar isnomataja
atkauju atteiktees no fawahm nomas teefibahm, un isnomatajā war
tad taitst jaunā nomas kontraktu ar nomneeka wezako meitas-meitu,

starpā. — Kad nomas kontraktš pehz nomneeka nahwes pahreet uf
wira mantineekeem, un kad nomas kontraktā naw nelahds žitš nofazi-
jums farakstis, tad wišem mantineekeem ir weenadas teefibas, un wi-
neem fawā starpā ir jaweenojahs tai finā, tā wira to nomas gabalu

3. Jautajums: Mehš bijahm fawem wezakeem diwas meitas;
tehws bija Kroma mahju faimneeks, un wairat behrnu wiraam nebija.
Kad nu wezaka, tā ari jaunakā meita abas ir iprežetas uf žitahm Kroma

Atbilde: Tā ka neweena partija newar weena pati atkaph-
tees no reis noflehgta lihguma, tad jautatajās wezakahs mahšas dehlam
peenahšahs, wina ismakfat tos 500 rubtus, un fchāi ir teefiba,

4. Jautajums: Ešmu kahdā dšimtmuiščas pagastā fawam
nelaiķa brahša dehlam tapiš par pehrminderi. Tanis mahšas tagad
ir manam krusdehlam patehwis par faimneeku eeliktš, uf gadeem. Bet

Atbilde: Tagadejais nomas ihpaščneeks war ar isnomataja
atkauju atteiktees no fawahm nomas teefibahm, un isnomatajā war
tad taitst jaunā nomas kontraktu ar nomneeka wezako meitas-meitu,

klufumā wiščh grib tahs mahšas preefch femis pahhawigi eeguht, ne-
skatidamees uf to, ka wiščh til tā laika faimneeks tapis eewešts, —
tad nu luhdsu padomu, waj, kad fchis patehwis buhtu tahs mahšas

Atbilde: Is jautataja stahstijuma newar finat, uf kahda
wahra tagad mahju kontraktš farakstis. Kad tas buhtu farakstis
uf krusdehla waj nelaiķa tehwa wahra, un kad krusdehls nahf tā

5. Jautajums: Ešmu Kroma mahšas 1887. gadā eepirzis
un tagad gribu tahs pahrdot. Tad nu luhdsu:

- a) Waj man ir teefiba, to darit, jeb waj mans dehlš, kurešč
tagad 28 gadus wezs, ka manu mahju mantineeks, waretu man leegt,
wiras pahrdot kahdam žitam?
b) Waj es waru pagehret, lai mans dehlš manim kalpo bes lo-
nes, weenigi par apgehrebu un wehderu, jeb waj wiščh war no manim
atstahtees un aiseet žitur pelnit, un kad nu wiščh tā daritu, waj es
waretu fawas dotahs drehbes tam atremt?
c) Waj es waretu to no mantofchānas atstahdinat, kad tas no
manim aiseet žitur pelnit un man wina weetā žitš strahdneeks jatura?
d) Waj mans dehlš man waretu ari loni prašt par teem 12
gadeem, kur wiščh man strahdneeka weetā bija kalpojis? Salihguschī
mehš nebijahm; jo kad wiščh eefahka kalpot, tad tas bija 16 gadus
wezs.
D. St.

Atbilde:
ad a. Jautatajā war fawas teefibas pēe mahjahm atdot tīfai
ar Baltijas domexu waldes atkauju. Šchī mehds atkaujas doščhanu

Paspahrnē.

Uf jauno 1890. gadu.

Jaunais gads jau wahrtus, durwis plati wehris,
Laiwī fweizinajis wišas žilwekus,
Laimes wehleschānahm, žeribahm apbehris,
Saulēs stari pina jelta wairagus.

Ko mums jaunais gads atnešhš, to nesinam,
Tas til stahw ween fwehtā Deewa žinibā:
Luhščchānas un žeribš fšaitus krosus pinam,
Deewa preefchā stahjam, luhdsot semibā.

Luhščam, lai nahf semē debes waltibā,
Mihlešibas puķes, lai tahs seadet fahf, —
Tuwak mihliba lai aug, plaukst, seed jel wina,
Brahlis brahlim rogu sneed, pēe Deewa nahf.

Pasch mihliba, naidš lai suhd un meers eestahjāhs,
Slawas dšeešmas Deewam kopā nostandē, —
Sattjiba, faldais meers lai walda katrās mahšās,
Deewa behrni fwehtāš dšeešmas gawilē.

Semes wiršā debes waltiba tad atnahš,
Jauki, faldi meera gabi eefahšees,
Deewa fwehtibinas kupli gabi eestahš,
Deewa behrni fawā starpā preežafees.

Rai ar labahm apremschānahm jaunā kahju sferam,
Sawus eemihletos grehšus mešin atmetam,
Labprahf, mihli Deewa nama durwis weram,
Deewa kauschu tairnu žeku stahgajam.

Uf to lai mums Deews Tehws palihds, wada, fwehti,
Lihdsina un weeglo dšihwes želimus, —
Swehti druwās, plawas, pilda stakus, flehti,
Dara mubš fchait dšihwē, pehz tur laimigus.

Kad uf Deewu fawu palauščchānos liskim,
Peeluhščam To rihā, deenā, wakarā, —
Laba Tehwa mihlās rotās tad mehš tiskim,
Dšihwes gadus beigšim fwehtā laimibā.

Deewa kauschu rindā lai mehš, brahli! stahjam,
Nokas fadobamees Deewa kauschu draudšibā, —
Debes mantas, debes špoščhu fronti trahjam,
Dšihwojam eelščh goda — „meera beedribā“.

Rai ar Deewu fahlam jaunū laiku, gadu,
Rai ar Deewu fahlam katru darbā, —
Neredsefim tad nedš truhktumu, nedš badu,
Pee dšihwošim gaduštad til laimigu.

Mušu kreetnam redaktoram augstu laimi,
Weselibu, fwehtib, šupri strahdajot, —
Swehtib faimneekem un deew bishjigu faimi,
Kotpelniščhem fwehtib, maiši pelnišot!

Wišem, kas uf labu domā, kuplu gadu,
Deewa behrneem laimi, preeku, fwehtibu, —
Deewa fwehtais erzels lai ir teem par wadu,
Teem, kas Deewu bishstahš, gadu laimigu!

E. F. Schönbergis.

Kahds wahrds puķu kopejahm.

„Man jau naw puķu laimes“, jeb „mušhu mahšā jau puķes ne-
aug“, tā sčheļojahs daščha puķu kopeja, ufluhfodama fawas panihfu-
ščchāš ifabas puķes. Nu, atradišees jau nu gan daščhi dšihwoļki, ku-
rōš puķes lahga ne-augs, — bet tā kopejai pēe tam kahda fewisščka
laimē, tas ir neeki. Laimē buhs tuhdat, ja buhs laba griba un drufku
praščchānas, kahdas puķes iswehletees un tā tahs apkopt. Kad nu, žil
sinu, pahr to wehl wišpahrigi maf rakstis, tad lai laipnee lastaji ai-
šibidina, ka runaju drufku pahr ifabas puķu kopschānu. Apluhfošim
wišpirmš puķu pafauli, tas ir mušhu dšihwoļkus, kurešs puķes top
audšetas. Jaunakōš laikōš jau mehds usjelt ehrtakōš dšihwojamahs
ehšas. Tanis wairš naw, tā fenaf, wiša ehla weenā pašchā leelā kam-
bari, bet tā ir fadalita wairakōš kambardōš. Tur atradišees jau kahds
fewisščkōš weefu kambaris, kahda leelaka ifaba jeb sahle, tad wehl
kahds dšihwojamais un gulamais kambaris u. t. t. Wišōš šchimis
kambardōš jau nu nebuhs weenadōš gaisš un weenadōš šlitums (tempe-
ratura). Weefu kambaris un sahle buhs wehšafi, — rudēdōš, semā
un pawafarā warbuht 8—10 grahbus; dšihwojamā ifabā buhs atfal
12—15 grahbus šlituma. Tapat ari gaisš weendōš buhs fawafakōš, otrōš
mitrakōš, un gaismas ari buhs weendōš kambardōš wairaf, nekā otrōš.
Bet tā jau nu katrōš augu kopejōš mehgina un mahžahš, kurā weetā un
semē katrōš augš labaf ifodahš, tāpat tas ari ir pēe ifabū puķehm,
kuras tal pa leelakai dakai šlitatu widu behrni un tamdehļ mušhu semē
til ar labu kopschānu audšejamas, un kopejeem jarihlojahš pehz wira
dabas. Ifabū puķes war fadalit diwās dakās: pirmahš ir tahdas,
kuras audšina wairaf til sakumu un fšaito lapu dehl, un otrahš atfal
tahdas, kuras ari jauki seed un fmarščho. — Pēe pirmahjam, tas ir
lapu puķehm, gan wišpirmā weetā jalek gumijas foks (ficus elastica).

Šchis ifaug, labi apkopts, no semēs lihds pat ifstabas greestem ar tairnu
stobu, un leelahš, fpihdofchāhs lapas paleek pēe stobu no fāfnes lihds
pat wiršuni. Gumijas foks ir mafas fāfnes, falihdšinot ar pašcha
leelumu, un tamdehl trauks, kurā to audšina, war ari buht mafakš;
bet wiščh mihlo, ka to arweenu pawafarās, Merza mehnešt, pahrschada
drufku leelakā traukā ar fmiļščot u truhdu semi. Pa semas dšees laiku
tas mafaf apleijams, — bet kad fahf augt, tad ja-ufstura mehni mitrs,
bet nekad pahraf fšajpšč. Apluhfo ar roku traukā semi, un kad ta
wehl wiršā walgana, tad nebuhs leet. Ja lapahm galotnes tinahš
rullistī, tad foksam nelabi ap dūščhu, — ja fšahw tairni, tad labi.
Gumijas foks mihle šlitumu, un tamdehl labaf augš dšihwoļkōš, kurešs
buhs ap 13 grahdeem temperatura pēhz Reomira. Kanarijas putnari
apfahdē gumijas foksam lapas, ja peeteel tahm fšahf. — Dtra ifturiga
lapu puķe ir aspidistra (wahšifšs Schidblume, latinifšs aspidistra jeb
plectogyne). Wiras dšimtene ir Japana. Tā ir lihdsīga mušhu fpih-
dienajem, bet arweenu sakahš lapas ir daudš leelakas, platumā 3—4
jellas un geras ar wišu kahtu lihds 1 1/2 pehdas, un daščas wehl
garakas. Aspidistras kōhtš fšahw fekli semē un lapas ween isnahf if
semēs. 2—3 gadu weži augi ari seed, semeem, pahruhneem feedieem,
bet pehejeem maf eewehrojami. Aspidistra panefš fšahw un fšahwumu
un war wairaf nedelas stahmet patumščhā weetā, bes ka fahdetu fawu
sakumu. Protams, ka gaismā un labi foytas tahs tad jo fmutafas
lapas dšēn. Wira aug wairaf gadu nepahrschadita, lai gan ir labaki,
kad to pahrschada trefnā truhdu semē, kurai drufku mahla un fmitšs
peemaištš. Žitahm if fchis fugas ir lapas ar baltahm srišpahm,
žitahm ar mafahm, eedšeltinahm punktēhm. Aspidistra pawairo, kad,
pahrschadot, kahtu fagreesch gabaldōš un katru gabalu fawā podinā
eestahda. — Pēhz aspidistras japeemin flodendrone tā ifturiga iftabu
puķe. Tā ir daščadās fahnu sortēs ifkopta, no kurahm ihpaščī eeweh-
lamās philodendron pertusum un selloum. Šchis aug un iftura
pat tahdōš dšihwoļkōš, kurešs nepawifam faule ne-eešpīhd, un ar jo
nepilnigu apkopschānu. — Tad wehl ari japeemin daščas draženu puķes;
ihpaščī dracena australis un congessta dšihwoļkōš aug un ifdodahš.
Daščai draženu fūgā ir raibas lapas, — bet tahs ne-ifstura dšihwoļkōš,
lai gan fāltās augu mahšās ir jo fšaitās. — Weidšot if lapu puķehm
eewehlama ir begonija. Tā ir eefarkanas lapas un tahdi pat feedi.
Begonija ari iftura kaut kahdā semē un weetā, til peenahžigi mitra un
tīfra kad teel ufstureta. Pēš fšchīm nupat minetahm lapu puķehm at-
rodahš jau gan ari wehl daščas žitas, kuras, labi apkoptās, ari labi
aug žilweku dšihwoļkōš, — bet gribēju peeminet wairaf tahdas, kuras
aug ari pēe nepilnigalās apkopschānas un preefch puķehm ne-eehřfotās
weetās. — Masafa iswehle ir if tahdahm puķehm, kuras dšihwoļkōš
kupli augtu un seedetu, tapehz tā feedi prafa faules un wairaf gaismas.
Daščas podu puķes, pa wafaru laukā foytas, gan bhangī seed, bet
dšihwoļkōš wifaf maf padodahš. Tahdas jau newar eewehlet iftabas

jauno teesju eewefchanu fchi darifchanas wihe pee pagasta teefahm is- beigufees, un ta tab Baltijas domenu woldei buhs jonofaka, no kam wina atkaijas doschanu dara atkarofchu. Dehlam naw Kursemē ne- lahbas teefibas, tehnu aiskawet mahju pahrdofchanas sinā.

ad b. Ta ka dehlam, pilngadibu, proti 21. dshiwibas gadu, atfneidot, ir teefiba, istahtees is wezaku waras (Kur. sem. lik. § 75. un Balt. priv.-lik. 1231. art.), tad tehns newar pagahret, lai dehls pee wina palek par kalpu, kur tad nu wehl to, lai winsch tam par weli strahda. — Lihds schim dehlam dotahs drehbes tehns newar prasit atpakal.

ad c. Ne.

ad d. Ta ka dehls bes algas mehds tehnam fainneegiba palih- djet un ar to ir meera, ko tehns winam labprahctigi dod, tad winam naw nelahbas teefibas, algu prasit par pagahjuschu laiku. (Balt. priv.-lik. 4175. art.).

6. Jautajums: Es atwehleju sawam fwainim, kalezam, 1877. gada us sawu mahju gruntes (kurās ir Krona mahjas) buhwet fmehti, kuru kalezs pats ar sawu materialu ustatija, apsolidamees, man wifu manu wezo fawamo apfalt, ko winsch ari pilnigi dara; bet, lahbas nepatiffchanas deht, es nu gribetu, lai kalezs no fmehdēs iſeetu, un es fmehti waretu zitam isihret. — Tamdeht nu lihdsu: waj man ir eesfehjamis, kalezu is fmehdēs israidit, bes ka man buhtu winam lahda atlihdhibā jadod?

Atbildē: Nolihguma nofazijumt naw deewsgan fihfi isfaziti. Atkarahs no tam, us zil ilga laika nolihgums ir taifits jeb noslehgtis. Kad nehahds terminsch pee tam nebuhtu nofazits, tad buhs tas ja- eewehro, waj nolihguma zehlejeem naw bijis prahda, lai kalezs, jeb wina mantineeki, fmehti patura us palekameem laiteem. Ja tas ne- buhtu domats, tad jautatajs gan war pagahret, lai kalezs iskrawajahs no fmehdēs, bet winam ir tam ehkas wehrtiba jafamafka, jeb jafauj, lai tas to noplehsch un materialu nem projam. (Balt. priv.-lik. 1579. art. u. t.).

7. Jautajums: Gribu lahbas teizamas, Bahzsemē isnahku- schas grahmatas Latweefschu waloda pahrzelt un isdot; tamdeht lihdsu: a) Kuru Bahzsemē fahedroto walſiju un walſtiau grahmatas ir bhw fchē Kursemē pahrtukot un isdot, pee tam us isgahj. gada 105. atbildēs lihsojot?

b) Waj grahmatas isnahkšana no tam ir isnuama, kura walſti farahftitahs dshimo, waj no tam, kur ta grahmata drufata, waj atkal no tam, kur tahs grahmatas apgahdashanas weeta?

Atbildē:

ad a. Zil mums sinams, ſtarp Kreewiju un Wahziju naw ne- lahda nolihguma, kas atfargatu literatisko ihpafchumu. Ta tad tur isnahkſti grahmata war tilt pahrtukota bes fajeretaja atwehles. Pee- klahjigaki, sinams, ir arweenu, tad winam ſchai ſinā isluhds atkaiju.

ad b. Us ſcho jautajeenu ſimejotees, nahs eewehribā tas, kas katra nolihguma isitehts, kuresch ar kahdu ſweefschu walſti tizis noslehgtis.

8. Jautajums:

a) Kad preefch amata wihru wehleſchanas ir ja-iswehl fahzeji no kalpeem, bes pagasta dshimo til 90 kalpu un ahrpagastōs un ari pa pilſchtahm 130, — waj tee 90 war iswehlet preefch teem 130 ari fahzejus?

b) Us nozirta Krona meſcha gabala ir uſlikti 84 ſaldatu biſet- neeki dshiwot, kattram ir fawis femes gabals un mahjina un pagasta til ir 63 fainneeki, — waj tad tahdeem wiſeem ir kattram fawa balfs jadod pee wehleſchanas, jeb waj par wairakeem weena balfs? Tee 84 ſaldati naw wiſ pee weena pagasta pederigi, bet pee wairakeem Krona pagasteem. Waj tad tahdi, kuzi peder pee ziteem pagasteem, newar buht pefskaititi turpat pee wehleſchanas? Wini ari neneſ nelahdas pagasta naſtas un nodofchanas.

Atbildē:

ad a. Jautatajs gan ſcheit runā no pee pagasta pederigo mui- ſchas un fainneeku kalpu, ka ari patſahwigu, bes nekustamahs manti- bas efoſchu pagasta lozefku ſapulzinahšanas, deht ſcho ſchēru delegatu iswehleſchanas preefch pagasta ſapulzes. Preefch ſcho wehleſchanu idarifchanas teel fawrupus ſapuljinati 1) muiſchu kalpi, 2) fainneeku

kalpi un 3) patſahwigi, bes kustamahs mantibas efoſchi pagasta lozefki, lihdsſkaitot waineeekus. Pagasta waldei ir atwehlets, waj wina ahr- pagastōs dshiwodamūs pagasta lozefkus zaur awiſehm grib uſaizinat, lai atnahs us wehleſchanas terminu, jeb waj teem nenas nepasitot pahs wehleſchanas terminu. Sanahkſtſche pagasta lozefki tad iswehle ſamus delegatus pehz tahm trim angſchminetahm ſchērahm fawrupus, un proti is pa weenam delegatam u 10 pilngadigeem pederigahs ſchēras lozefkeem. Ja nebuhtu 10 pilngadigu lozefku, tad tadſchu teel weens delegats iswehlets, ka lai ſchi ſchēra nepaliftu bes fawa aifſtahwa. Turpreti atkal tee lozefki lahda ſchēhri, kuzi ir wairaf par 10 un ma- ſaf par 20, neteel eewehroti, ta ka par peem, 19 muiſchu kalpi tikai wenu delegatu war iswehlet, ka ari 29 muiſchu kalpi tikai 2 delega- tus egzelt u. t. t. (Pagasta lik. § 6. un 8. un pee tam pederigā is- darifchanas preefchrafta § 10. un 11., ka ari Kur. ſemneeku leetu komiſijas žirkulara, no 17. Oktobra 1866. g. ſem Nr. 267, 4 punkte.

ad b. Kad perſonas, kuras naw pefatſitas pee lahda laup- gasta, wina egzirtni nodalitus ſemneeku grunsgabalus eemanto par ih- paſchumu, waj nem nomā, tad winas ar to eestahjahs weeligajā laup- pagasta fahedribā. Ta tad ja tee 84 ſaldatu grunsgabali peder pee lahda pagasta egzirtna, tad wina ihpafchneeki tapuſchi par ſchi pagasta lihdslozefkeem. (Pagasta lik. § 1.). Ta ka tikai teem fainneekeem ir kattram fawa balfu teefiba pagasta ſapulzē, us kuru mahjām gul wi- pahrigahs pagasta naſtas un nobolki (pagasta lik. § 6), tad ſaldatu grunsgabalu ihpafchneekem tikai ir teefiba, delegatus iswehlet. Wini ir pefſaitami waineekeem.

Bahr ſalumu preefu un weefigu wafaru isrihtotajeem.

(Gefuhrtis.)

Schini laikā atkal dauds, kuzi dauds teel dhirdets, ka tur un tur teel weefigi wafari isrihtoti. Widsēm gan tahdi isrihtojumi, ka is fludinajumeem redſams, teel no beedribahm gandrih arweenu isrihtoti. Widsēmneeki beedribu leetas ari pateſcham war laimigaki teiftees, nekā Kursemē. Widsēm beedribu ſtaits ir dauds leelaks, nekā Kursemē, un Widsēms beedribahm daudſahm ir paſchahm fawas telpas, eekams Kursemē tikai retahm ta laime, fawās paſchu ruhmes rihtotees. Kā tas tā gan nahkabs? Waj tad Kursemēneeki fawem tautas brahkeem Widsēmneekem til tahdu wehl paliftuſchi wafal? To nu gan newarehs wiſ ihfi teilt, ka Kursemēneeki nepraſtu beedribas zelt un tahs uſturet, bet waina gan buhs zitur meſejama. Iſhia waina, ka Kursemē beed- ribas (lahdas tē domatas, kas preefch labdarigeem mehkeem strahda) til pilnigi ne-attihſtahs, ka tam wajadsetu buht, ir beedribu konfurenti, kas ſcheijenes beedribahm kuzi dauds ſtahde. Daudſreis laitraktōs ir laſams, ka ſchur un tur, kur beedriba jau bijuſi ihfi labi nodibinaju- fees, eſot us reis eeweeſees ſnaudeja gars, un beedribas wadoni lihds ar beedreem ſnaufschot gahrdu meedſtu, nehahds isrihtojumūs wairs nenoturedami. Tahdas runas tikai zelahs arweenu no tahdeem, kas nepaſihſti beedribu gruhstos apſtahkūs. Ka beedribu wihri ſnaufſtu, kur beedribai buhtu isweizigs laiks rihtotees, tas nehahdi naw domajams; jo beedribu wadoni amatōs arweenu teel eewehleti tikai tee zenſigakee wihri, kas beedribas labad jau ir ſweedrus ſlauzijuſchi; tamdeht gan domajams, ka ne wiſ ſnaudeja gars, bet ne-isdewigais laiks toſ us kahdu laizianu atturu no klaijas rihtofchanahs.

Pee mums Kursemē, ihpafchi Jelgawas apgabalā, jau ilgaku laiku tahds ne-isdewigis laiks paſtahw pee beedribu naigahs rihtofcha- nahs. Ne-isdewigas zehlonis naw wiſ ween meſejams gruhstahs lai- ſōs, bet wifu wairaf primatōs isrihtojumūs, kuzi beedribu isrihtoju- meem kuzi dauds ſtahde, un proti ne ween zaur konfurenti, bet ihpafchi zaur to, ka tahdi privat-isrihtotaji arweenu prot fawus fludinajumūs til brangi ar jautem, wilinajofcheem wahrdem isſtrahdat, apsolidami daudſreis apmekletajeem kuzi eewehrojamas leetas par neeka ee-eijas malfu, kas dahju reis ari leel publikai zeret us janku isnahkumu, un tamdeht ari apmekle tahdu isrihtojumu prahwā ſtaits; bet zil daud- reis nedird, apmekletajus pahs to ſchchlojotees, ka tikai ar tuffcheem wahrdem tikufchi peewilti, ta ka isrihtojumu ſlawā ar kattru gadu lihds ſemaku, un dahji weefigus wafarus un ſatumu balles jau fahf

peelihſinat frogu preekeem, kas ne reti ari, no privat-isrihtotajeem rihtoti, tikai zaur to isſchērahs, ka frogā par kattru danzi ſewiſchē- dod artawa un minetōs isrihtojumūs. Jamafkā wifu reisā pee ee-...

ſalumu preefi, weefigi wafari u. t. t. teel no Augſtahs Wal- bas atkauti, ka newainigi laika lawekli un laufchu ſmalakatas ſatiff- weizinataji; tamdeht nu ari isrihtotajeem wajadsetu buht tikai a- deem, kas paſchi ſmalakatas ſadſihwes eerahſas paſihfi. Bet waj tā ari ir? To, deemschēhl, newar wiſ fazit. Daudſreis tahdi isfludin- isrihtojumi teel isrihtoti no ſchahdeem, tahdeem praſteem zilwekeem, ka ſmalakata isweſchanahs ir ſweſcha leeta, un dahju reis isrihtotaji leeli ſihwā zenitaji. Kahdu newainibu, kahdu isgliftibu nu tahdi rihtotaji war uſweſt fawōs isrihtojumūs? — Newar jau nu wiſ le- ka daudſreis ari tahdus primatus isrihtojumūs isrihtō tautā zem wihri ar pateſfigu, labu, ja — pat noyetnu noluhku, lahdam no- matam freetnam mehrlim par labu. Bet aifweenu gan leelakā dala privat-isrihtotajeem nedſenahs wiſ pehz lahdas labas preefchſim- jo ne retumis tas noteel, ka isrihtotaji ar atliktufchu naudinu nodſi- wehl dahſas deenas „pee freetnahs buſetes“ ſaki jo ſaki, lihds no n- atliktuma „preefch labdarigā mehrlā“ wairs naw ne grafcha un waj nedelas jaſirgt pagirās. Iſhumā gan nu newaru wifu isiteht- eſmu pedersejis un pedersejis dahſōs privat-isrihtojumūs, — bet waru tikai atgahdinat, ka leelakā dala tahdu isrihtojumu naw preefch tautas jaunahs pa- audſes weſeliga bariba; jo kas to gan u- rehš noleegt, ka dahſōs no teem ir duhru warōni ſawu ſpehku ir- lahju publikas preefchā, un waj naw ari beſtaunigas abſtiſchane- tahdōs isrihtojumūs no pederſchufcheem dhirdetas?! Turpreti beed- isrihtojumūs tas nekad nenoteel, ne ari teel lahdam atkauts, praſti- turetees. Beedribu isrihtojumūs fawās kapeikas upurejam tautas bad un apſunamees, ka ne-efam tahs weli aifdeuwſchi; bet privat- rihtotaju rokās tahs gan wairs tautai par labu nenahs.

Tā nu, zenijamee tauteſchi, lai beedribu isrihtojumeem pree- ſcham leelaku wehribu, toſ pilnigaki apmekletoj. — bet pahs primat- rihtotajeem lai wiſpirms labi aplaufchinajamees, pirms teem ſam- kapeikas ſeodojam; tad ar laiku ari Kursemē Latwju zenſigais beed- gars pilnigi modifees un privat-isrihtotaji beigſees. Lai weenpra- tigi beedribu labad publejamēes, — tad diſchenu beedribu ſtaits mu- pee-augs, un tahs ari ſawus freetnus darbus rahdihs. Ja, us to Deems palihds! Dauds laimes un labas weifmes Latweefchu beed- bahm us jauno gadu!

No ahrſemehm.

Wahzija. Nelaika Keisara Wilhelmā I. laulatā draudſene, ſarene Augusta, tagad ari aigahjuſi us muhſchigo duſu. Keisara Augusta, kas 1812. gadā, ka Weimaras ſeelherzoga meita, dhimufi, tā tad ſafneeguſi 78 gadu wezumu, 1829. gadā eestahjahs lauliba- ſahrtā ar Bruhſijas kehnina dehlu Wilhelmu, un tā tad ar ſcho deewabi- jigo, augsto tungu nodſihwojuſi kopā gandrih 60 gadu. Wilhelm- jau bija 32 gadus wezs, kad apprezehahs, tamdeht ka wina ſirds pe- dereja lahda! kuzi mihlotai prinzeſei Hadziwilei, ar kuru wina teh- kehninſch Fridrihā Wilhelmā III., tam newehleja ſalaulatees, tamdeht ka wina nepeedereja pet waldineeku ſamilijas ſahrtas. Ta tad Augusta- lai gan ta ari bija toti ſaiſta, no paſcha eefahkuma bija jo gruhst u- dewums pefſchēirts, proti ſawa wihra ſirdi eemantot; tomehr wina wiſ ſawu ilgo muhſchu tam bijuſi uſtiziga un padewiga dhilwes beedrene u- palihdsiga, waldineeka augstos uſdewumūs ipildit. Wiſwairaf win- ſawu wehribu greſa us truhſkuma zeedameem un nelaimē kritufcheem, u- wiſā klufumā neſkaitamūs tuhſtoſchus apbehdinat ir eepreziſinajuſi u- pabalſtijuſi. Zaur ſawu deewabihjigo prahtu, zilweku mihleſtibu un ſchchligo laipnibu wina Keisara Wilhelmam I. bija ihſta beedrene. Wini ari dibinajuſi ſarlanā kruſta beedribu, kura uſdewumūs ir, karā eewainotē- kopt, un kas tagad isplatiſees pa wifu paſauli un tuhſtoſchu tuhſtoſchee- moku zeedameem ſagahdajis isweleſofchanas un dreedinofchanu. Lihds- ſawam muhſcha galam wina bes miteſchanahs ſchai garā un tahdeē- zenteentem par labu ſtrahdajuſi. Winas nahwes zehlonis bija influē- zas ſehrga. — Wahju reichstags atkal ſawus darbus pehz Jaungad-

lopfchanai. Iſ podu pukehm, kuras ari dshiwoklōs labi ſeed un aug- wiſpirms japeemin Alpu wijolite (cyclamen persicum), kura ihpafchi ſeed pa ſeemas mehneſcheem, tad zitur ſeedu naw. Ta ir kuzi peeteſjiga pufite, tad tikai ſil zil ſchaurā ſemē deſhita un pa aughſchanas laiku lahrtigi teel apleeta. Otrai wijoliſchu ſortei (cyclamen europaeum) ir gan ſeedi maſaki, bet par to tee janki ſmarſcho, un pahris ſeedianu jau wifu iſtabu ar ſmarſchu peepilda. Pehdejahs pukes ſhpolwihſiga ſakne war tapt dhilakti ſemē deſhita, kad ari jau drufku ſem ſmilitim, bet pirmehjā ſaknei japakeel pa pufe wirs ſmilitim. — Pehz wijolites japeemin gloſfane. ſchai ari ir ſhpolwihſiga ſakne, un ta tāpat kop- jama, ka pirmatahs, — til wairaf ſaulēs gaismas tai woijahſigs. Pehz pabeigia aughſchanas un ſeedu laika tahs wajjaga arweenu maſaf apleet, lihds pehdigi nepawifam wairs neleet, pirms atkal us ſaknes bum- buka jaunās lapinas ſahf rahditees. — Pee ſeedofchahm iſtabu pukehm ari japeefaita begonia metallica ar ſpibdoſchahm, tumſchi ſalohm un apafchpuſē eſartanahm lapahm. Begonia metallica ſeed gairſchi ſar- kaneem un pabalteem ſeedeem gandrih wifu zauru gadu, un ſeedu pumhuri tai ari til driſi nenobirſi, ta zitahm begoniju jortehm, ja tahs dshiwoklōs top uretās. Zejeknu ſeme, ar ſatruhdejuſchu lapu ſemeem un ſfaidru upes ſmiliti ſajaukta, ir begonijahm patihlama. Pamaiwota ta to no ſarimeem, kuzi lehti dſen ſaknes. — Tahkal peeminami ir ſchchelpu ſhpoli jeb amarilis. No amarilis ir wairaf ſortu, is kurahm labaf isdohahs amaryllis teitani. Vai ſchchelpu ſhpoli is gadus brangi ſeedetu, tad toſ pehz japeefedſchanas newaijaga dauds apleet, tā ween- reis pa nedetu, un tee jaſtahda mahlotā dahra ſemē un pamasōs podōs. — Labās iſtabu pukes ir ari mehneſcha roſes, — bet tahs mihl pa- wehſus dshiwoklōs. Noſeederufchus roſchu ſarizus wajjaga nogreesi lihds ſpehſigam pumpuram un paſchās pukes pomasarā pahrtahditi ſmihſchotā ſemē. — Pee ſeedofchahm iſtabu pukehm wehl ari japeefaita pelargoni- nias un tā ſahltahs Rihnas roſes, ar ſarkaneem ſeedeem, un Spah- nijas roſes ar balteem ſeedeem. Pelargonijas ari lahro wehſatūs dshiw- oklōs, un pa ſeemas laiku tahs nebuhs dauds apleet. Garus kahtus war nogreſē pret zelmu, zaur to tahs jo luplatas aug. Iſ pelargoni- jahm ir dauds ſortes, no kurahm jo ſmulās ir tahs ar tumſchi ſarka- neem ſeedeem. Rihnas roſes mihl ſiltakūs dshiwoklōs un gairſmu, kur tad gan ari tahs janki ſeed. Cleanderi top ari no daudſeem par iſtabu pukehm kopti, un wehſōs dshiwoklōs ir janki ſeed, bet ſeedi isplata newehſigu ſmarſchu. — Jaunawu mihlata iſtabu puke gan buhs bes ſchchubifchanahs mirte. Tomehr ſchi, par ſpibti wiſai rūhpigai lof- ſchanai, daudſreis mihſti un isnihſti, lai dara, ka grib. „Wejajā dshiw- oklōi mums brangi auga mirtes“, dahſa lopeja ſala. „bet nu jaunajā ne-aug un ne-aug.“ Tad nu ne-aughſchanas zehlonis naw wiſ meſejams lofſchanā, bet dshiwoklōi, un ſtarpiba ir lahda, ka weſajis dshiwoklōis bija daudis wehſals un ſwaiſigs gairſ ſpedahs pa logu ſchērbahm un rūhpſchu malohm iſtabā, un us ſchahdeem logeem auga mirtes un roſes us to

brangako. Jaunais dshiwoklōs ir turpreti preefch mirſehm pa daudſ pa ſiltu, un tahs ſihdsē un ſaiſi, famehr beidſot ismihſti. Pa wafaru mirtes labi aug laulā, puku dahra ar wiſeem podēem ſemē eerattas, bet pa ſeemu tahm japahrſeemo gairſchās iſtabas ar 3-4 grabdeem ſiltuma. Laba, trekna ſeſetnu ſeme winahm patihlama. — Wehl jau atrodahs dahſas zitas iſtabas lofſjamas pukes, bet pee wifu lofſjahanas ja-eewehro tas, ko eſmu ſajizis un ko wehl reis beidſot atkabrtoju: Nebuhs apleet iſtabu pukes ne maſaf, ne wairaf, nekā tahs prafahs, — tas ir ne wiſ noliktās deenas un ſtundās, bet tad, kad tahs metahs ſaufas. Aplejama uhdēna ſiltumam wajjaga lihdsinatēes dshiwoklu ſiltumam, un labaf upes waj dshila uhdēni preefch tam leetat. Wuhš eewehrot, kuras pukes mihl wehſatūs dshiwoklōs, kuras ſiltakūs, un ka wiſas mihl gairſmu un ſihribu. Podu leelumā lai peemehrojahs pukes leelumam. Wajā puke, eehſhita leelā podā, lahga ne-augs, tā ari leela puke pa daudſ maſā podā ne-ees us preefchu. Glaſereeti podi naw derigi, jo tee aifſtara gairſa peetiſchānu pee pukes ſaknehm. Pah- ſtahdiſchanas laiks iſtabu pukehm wiſlabaf pomasarā, kad pukes no jauna taifahs us aughſchanu. Wehſlot war iſtabu pukes ar noruhgu- ſchu mehſlu ſhmu, — tā us 5 ſtopeem uhdens 1 ſtops ſhmas ir pee- teeloſchi. Ar ſchahdu mehſlu uhdēni war it pa diwi nedelahm reifi pukes aplajſit, bet til pa aughſchanas laiku un ne wiſ pa ſeemu. — Gihiti koptas iſtabu pukes dara dshiwoklōs peemihligūs un parahda tiklu kopejās rotu.

Wejs padoms us jaunu gadu.

Kad M. A. redſeja laiku tuwojamees, kur winam jā-eeet- zehsch, pa kuru neweens wairs ne-atnahs atpakal, winsch eekatija par labu, ſawam dehlam Jahnim dot padomu un winam ſajit, ko dshiw- ojt atrahis un ko laiks wizu mahjizis. Kai gan jau 89 gadi aistezejuchi, famehr tas notizis, tad tomehr neſinu mihlajam laſtajam wehl ſchodeem dot labaku padomu us jaunu gadu, nekā wirus mihlus tehwa wahrdus, un tamdeht dahſamus no teem uſrakſtifu. Kas toſ pee ſirds liks, tas atrahis, ka tee ir „ſelta ahholi ſudaba laufōs“. Nu ſlauſatees un uſmanee:

1. Nefas naw leelā, kas naw labš, un nefas naw patees, kas nepaſtahw.
2. Zilweks naw ſcheit mahjās, un tamdeht neſtaiga ar ikbeeni- ſchkeem ſlitkeem ſwahrteem.
3. Nefaj eeteittees, bet ſini pats ſawus zelus; naw weena alga, waj zilweks eet pa labu, waj freiſo rotu.
4. ſchi paſaule preefch tewis pa maſu un neredſamo tu neredſi un nefini.
5. Turees par labu, ſaumū darit.

6. Ne-eemihle nehahdu isnihzigu leetu.
7. Gudriba neſtatahs us mums, bet mums jaluhfojahs pehz wina.
8. Kur tu wari redet, tur ſtatees un iſleatā fawas azis; be- neredſama un muhſchiga ſinā turees pee Deena wahra.
9. Ne no ka tā nebaidees, ka no ſewis.
10. Wuhſu ſirdi dshiwu fogis, kuresch neſrahpi, un kura balfs u- daudſ leelata ſwara, nekā wiſas paſaules gudriba un pederſchānu Apſoles, nekā pret wina balfi nedarit. Wiſſch runā no eefahkam lehnām, ka newainigs behrns; bet kad tu wina newainibu zeeniſi, ta tas runahs diktati.
11. Wahzees labprahcti no ziteem, bet tadſchu arweenu wifu netu- jo mahſkozem naw wiſeem uhdens. Wini daudſreis domā, ka tee- teefcham buhtu ta leeta, no kuras tee, war runat, — bet tā nemo- naw; wahrdi palek tikai wahrdi, un kur tee ſil weegli ispluſhi, tur ee- uſmanigs, — jo tikai tahdi ſirgi. kuzi aifjujgti preefch rateem, ka pilni ar mantahm, eet lehnām.
12. Kad tewo lahds grib mahjit gudribu, tad ſtatees tam azis. Ja wiſch domajahs neſin par to, un lai tas ari deewſin zil ſlawens tad lai winsch eet projam; jo tas naw gudrs, kas domā, ka winsch daudſ ſina, bet gan tas ir gudrs, kas ariſti ſawu neſinajachānu.
13. Domā daudſreis no ſwehtahm leetahm un eſi droſch, ka tu- beſ labuma ne-isees un mihlā israuhſehs wifu abru.
14. Nemahji žirus, famehr eſi pats nemahjits.
15. Zeeni pateefibu, kad tu ſil wari, un lauzees labprahcti, wina- deht eemihdet.
16. Dari tikai labu un neſtatees, kas tur war wehſaf isnahfi.
17. Gribi tikai weenu mantu, un no gribi no ſirds.
18. Gahda preefch meefas, bet ne tā, ka tā buhtu tawa dwehſel.
19. Remaifees zitu darifchanas, bet dari fawas ar preefu.
20. Reglaimo neweenam un nelauzees glaimotees.
21. Gohā kattru pehz wina ſahrtas; lai tad winsch ſaunahs, kad tas to naw pehziſi.
22. Nepaleez neweenam parādā, bet eſi labprahctigs, it ka wiſ buhtu paradu demei.
23. Nedari neweenam ſirmus matūs; bet kad pareſi dari, tad ne- leezees matūs ſinot.
24. Palihdsi un dod labprahcti, bet neturees tad neſin par to, un ja tew naw wairaf pee rokās, tad maſakais tadſchu maſinſch aukſtu uhdens.
25. Nefaki wifu, ko ſini, bet ſini wifu, ko ſaki.
26. Nefeeleenes neweenai augſtai perſonai.
27. Nefehdi, kur iſſnehjeji ſehſch; jo tee ir wiſinabagakee ſtāp wiſeem rahijumeem.
28. Ne toſ, kas deewabihjigi isletlahs, bet ihfi deewabihjigos zeem un wineem padodees.

usnehmis, un nu drihs tiks flehgtis; jo jauno tautas weeteeku wehleschanas noliktas uf 20. (8.) Februari.

Austrija. Rahda Frantschu awise ipsaudusi to melu sinu, ka Austrija keisars Franzis Josefs gribot atkaytees no waldischanas. Bet Austrijas suhnits Parisi isfludinajis laitraktis, ka tahdi wehstijumi esot tibri isdomati meli ween.

Anglija. Angtu waldiba nahkofchas deenas buhshot parlamenta jaunū likumu zelt preefcha, pehz kura wisa Anglija tautas skolu apmeklešana wisem behreem buhs par bribnu, ta ka neweenam nekahda skolas nauda wairs nebuhs jamaksa. Dihf schim skolas nauda, kas wezakeem par faweem behreem bija jamaksa, par gadu fneedsahs lihfs 20 milj. rubteem.

Strihdinisch stary Portugaliju un Angliju, Afrikas austruma koloniju deht, warbuht pawisam negaidita wihse tiks isfcherts. Proti pehz jaunakam sinam wifas ta apgabala nehgeru tautas esot fawee-nojuschahs un norunajuschas, ar kopigeem spehkeem abus, tilkab Anglus, ka Portugaleschahs, isdihst no Afrikas ahra. Itin tunu pee Portugalijas tagad 8 wares leeli Angtu kara fugi ismetuschu fawus enkurus, gaididami uf pawehli if Anglijas, un katru bribdi gatami, usbrukt masajai Portugalijai. Bet schi lihfs schim netajuschas ebaditees un itin duhschigi aistahw fawas teefbas pret wareno pretineezi.

Spahnija. Masais, 4 gadu wezais Spahnijas kehniensch ar influenzu tik wahrigi fashimis, ka tam gan buhs jamirfi. Behniensch koti mozotees. Nelaimiga walfis, kas schini gadu simteni jau tik dauds fatribzinajumu zaur waldineeku mainischanos un eefschigeem fazeem un dumpjeem peedfshwojufi, zaur fawa masa kehniacha nahwi laifam gan atkal no jauna tiks eewilkta besgaligas jufas.

Influenzas fehrga Deenwidus- un Keetruma-Giropā dauds wahrigati plohahs, nekā pee mums, un tur prafahs koti dauds dshiwibu par upuri. Nule wina ari Greckija eelaufusees, un tur esot gandrifs tik pat nitna, ka Spahnija.

No eefschsemehm.

No Kezawas meefina. Nowembra mehnesi scheit nomira no Schaukeem kahds Schihbu ubags, kas katru deen' pa nameem gahja dahmanas lafit, un katrs woreja domat, ka wina lupatas ir pilnas utu; bet kad tas bija nomirts, tad ziti Schihdi sahla schi lupatas apfchamdit, un — ko domajekt? — wifas lupatas bijuschas pilnas ar naudu! Tizis atrasts flaidras naudas 1700 rubtu. — Hedset, mihtee lasitaji, ka daschs ubagotajs ir dauds bagataks, nekā tas dewejs, un tomehr no ubagofchanas nemitahs, nemaj ne-apdomadams, ka „schihš semes mantas iraid neks, — ar nahwi isjuh d pasaul's preefch!“ Peesaritis.

Widseme.

Is Skotas. Lai gan Skota guf koti laba weeta, proti pee Keelupes, un teef zaur dsheszeku un fugeem faweenota ar Baltijas wis-eewehrojamafahm pilfshahm, itigu un Zelgaru, tad tomehr wina ta ne-usplaukt, ka tas buhtu gaidams, — famehra wina wehl paleef pakaf zitahm Baltijas pilfshinahm. Gemels pee tam buhs sefeschais: Skotas aplahrtne ir koti ne-augliga smiltaine. Gedfshwotaji, pa leelakai dakai „masmahneef“, knapi pahreel no fawa nabadsiga semes stuhrihcha. Biteem, waretu teift koti daudjeem, schenki panem wifu geuhiti pelnito naudu. Schenku schē tik dauds, ka reti kur, un jauni nahf wehl arweenu klast, — un tas ir schais laifos koti behdiga fihme. Ihpafchi pareisi un fihmigi ir tee dshesmas wahrdi, kuras Skotas zeem mahzitajs peemineja reis fawā spredikt: „Tas peedsefchanas faldais grehks ir dshas fahnes nehmis.“ — Tomehr pehdejā laifā dsheraju palizis drufku masaf. Bateiziba par to gan nahlahs Skotas labdarifchanas beedribai un winas korim. Schēe fagatawo Slozeneekem daschu labu reis baudiijumus, kas labaki „well“ nekā rupjee frogus preefi. — Welas, ihpafchi masafahs, Slozeneeki nemih turet tihras. Tamdeht naw nekahds bribnuems, ka schēit flimibas beeshi eerodahs. Preefch gadeem mihs ihpafchi trauzeja bakas un zitas kaites. Stahsta,

ka nahlfuchi ari spitalibas gadijumi preefcha. Mhris scheit ir kreetns, Dr. Boetschke lgs. Metais ahrtis buhs Baltija ta eezeemits, ka wifsch. Slimneeki, ihpafchi azu flimibas, pee wina nahf pat if Kaukas un Wikas.

No Adleenas. Adleenas weenklafigaja ministerijas skola wehl lihfs schim nebija tizibas skolotaja; jo bijuschais, Dschina lgs, isgab-juschu ruden' peenehna weetu Bekawa, un Adleenas skola dewa tizibas mahzibas stundas kahds eebuhweeis, kuzam mahjina atrodahs ne tahf no skolas. Bet tagad Adleeneefchi ir schai leeta spehruschu wajadfigos fokus un ir peenehmuschu eefamineeretu tizibas skolotaju Samura lgu, no Tiras draudses. Rowehlam labas sekmes wizam fawā jaunaja weeta.

No Kraunkleenas. Schejenes Rehgeru gruntneeks Busuka lgs atwehshot fawā mahja ahdu pahrdotawu, kas wareschot fazenstees ar Jaun-Gulbenes ahdmimeistera Stange lga weikalu. Turpat tikfchot ari eerihkota kurpneeku darbniza ar wairaf sekkeem. Ar preeku waram apweizinat scho Busuka lga labo nodomu.

No Zehju aprinka. Schim aprinkim ir fewischkas pafmar-kas, 2 kap. gabala, par kuzahm priwatwehstules pa wifu aprinke teef isfuhstitas. Mineta maru nauda topot isleetata preefch aprinka pasta uftureschanas. Zitds Widemes aprinkos tahdas aprinka markas netop leetatas, un ari schini aprinke wifas, no ahprus eeahfdamas weh-stules isteel bes Zehju aprinka markas. Tapat wif pagasta waldibu un teefu raffti top wefti bes aprinka markas. Bet lai nu gan mums, priwatwehstulu rafftitejem, japalihf aprinka pastu ufturet, tad to-mehr priwatwehstulu liktenis naw wis if labakajeem. Tahs nekur, ir-nemot Tiru, netop eerakftitas pehz adrefes pasta grahmata, un ari neweenat weeta netop apfchempeletas, lai waretu rediet, kad un kur weh-stule uf pasta nodota. Zau kahdus gadus atpakal pahr to schini pascha weeta runaju, un nu atkal fawu luhgumu atfahrtoju: ka tee fungi, ku-reem pahr Zehju aprinka pastu peederahs pawehlet, buhtu tik laipni un pawehletu, ka wifos draudschu pastos, kur priwatwehstules no walfim top fawentats, tahs pee fawemfchanas un aifuhstifchanas tapu ari ap-fchempeletas, ka tas teef darits Krona pasta, un ka buhtu eepfehjam, pasta, pret diwu maru usliffchahu, prafit, lai wehstules tapu pehz adrefes eerakftitas pasta grahmata lihfs pehdejā draudses un walfis postam. Zaur to ari mafinatos tahs negehligahs wehstules, kad waretu sinat, no kuras pufes wehstule ir nahfufi, un katrs wajadfigas reisas waretu buht droschs, ka wehstule pateefi taps pareifa laika un weeta no-fuhstita, ja buhs diwahrtigi aifmahfata. Lufdsu, ka scho publikas wehleschanas eewehrotu. J. R.

No Behrsones pufes. Behrsones pagasta ftrihwerim R. firgs nosagts ar wifu aifjuhgu; flahdes ap 150 rubteem. — Behrsones labdariga beedriba fawā pehdejā isrihkojuma eenehmufi pahri par 50 rubteem, no kuzem atlizees ari preefch kahdas flimas fewinas 5 rubli. — Lautereefchds preefch pahris mehnescheem tapa atrasts nonahwets kahds wezs tehws, no dshinawahm uf mahju brauzot. Kad nu tanī pascha nakti nonahweta mahja ari flehtis bija uslawstas un daschas mantas issagtas, tad domas pahr flepawibu greesahs uf sagteem, kuzi, ar mantahm aifedami, bija uf zeka ar weziti fastapufchees un pafinu-fchees, un lai wezitis tos ne-ufdotu teefahm, tee bija wina nostufchi waj noschahwuschu; jo esot pee ismellefchanas fktotis atrastis plau-fchās. Sagti un flepawahs naw wehl peenahfti; bet kahds Behrsones fainneeks if D. mahjahm nonesis daschas nonahweta wezifcha firg'lee-tas pee pagasta waldibas, fazidams, ka tahs esot fawā mahja atradis. Kahds zits, daudirei fem teefahm bijis wihrs, R. if Selgoneefcheem, esot pawisam pasudees, kad polizeja fahlfufi pehz wina taujat. Sche-jenes aplahrtne, ka leelahs, pastahw leelaka blefchu banda, — bet ne-isdodahs, to udbabut. T.

Kurseme.

No Sefawas draudses. (Gefuhstis). Schis draudses eemih-neefti peefkaltami wifada sinā isglitibas un gaismas draugeem, un ir ari peerahdijumi, ka wina mineta sinā kreetns fokus spehruschu uf preefchu. Pagastos atrodahs kreetni eerihkotas, ka ari ufturesas un apgabdatas skolas, kuzas kreetni skolotaji pee jaunahs pa-audses audfi-

naschanas un isglitofchanas puhlejahs, un wina publikari ari pilnigi zaur to teef afihfti, ka no bahnizas pufes wireem teef algai pabalfts fneegts. Patē no fewis faprotams, ka schini draudse naw ari dsee-dataju kore un wina wadonu truhkums. Tamdeht gan buhs wehlets ifkazit bribniichanos, ka titai koti reti dabujam muhsu draudses baf-nigā dshred no koreem isrihkotu wairafbalfigu dseedafchahu. Kamdeht tas ta noteel, un kahds tam eemefts, tas naw sefesho rindiku usfihme-tajam sinams. Te schi gada pirmaja Seemas-fwehftlu deenā bafnize-nus mihti pahrfsteiba no luttas atskanedama fshetrbalfiga dseedafchana, kur tifa nofkandinatas diwi dseefmas. Ka wehlah israhdiyahs, tad dseedataji bija Schwitenes deewegan prahwais jauktais koris, kuzam gan ir deewegan labas gribas, bet janofschelo, ka dseedafchana bija ap-basnizas widu glufchi mas faprotami dshrdama un pee altara gandrifs nemaf. Nefinu, kamdeht kora isftais wadonis dseedafchahu patē ne-wadija, bet ka weenfahrschs fkatitajs jeb flaudstajs isfureyahs; wina no-peeetnā rihziba korim pee flauftajem warbuht buhtu bijuschu pawisam zitadi eefpaidi un panahkumi. Robert D.—ls.

No Dstzeema. (Gefuhstis). Tamdeht ka no Dstzeema ilgū laiku nekās naw laitraktis minets, tad gan war eedomatees, ka Dstzeemeefi fnaufsch wehl arweenu faldā meegs, — bet ka tas ne buht naw. Dtrōs Seemas-fwehftōs, 26. Dezemberi, Dstzeema muifchas fahlē tifa joku lugas israhditas: „Pafch'audfinati“ un „Mahlfleneeks“, un pehz teatera tehjas wakars isrihkots ar danzofchahu, par labu sche-jenes skolas ehrgeku eegahdafchana. — Publika bija brangā flaitā fa-nahlfufi, un ta tad ari buhs labas flaidrais atlikums. Japateizahs zeem-akteereem, kas, fawus publikus netaupidami, kreetni fawus lomus isf-wehde; tapat ari dauds pateizibas ispelnijahs Dstzeema muifchas aren-dators ar fawu kundfi par laipnu lokala atwehleschahu un zitu lihfs-dalibas nemfchahu pee isrihkojuma wezinaschanas. Wispahrigi ne-mot, noscheshofchana par atnahfchahu nebija ne no weena dshrdama. — Tapat ari gribu peeminet, ka 18. Dezemberi Dstzeemeefi bija preefch fawa pagasta wezaka jauktis goda-wahrtus taifjuhufchi; jo tam deenā wifsch pahrweda fewim dshiwes beedreni. — Gandrih katrā Dstze-emeefu mahja atradifi laitraktis, ka „Latweeschu Awises“, „Walfi“, „Deenas Lapu“, „Baltijas Wehstinefi“, „Austrumu“ u. t. t. No tam gan wares nofkahrt, ka Dstzeemeefi neshahw uf tik sema isglitibas pakahpeena, ka to daschs warbuht domā. W. L.

No Keel-Geres. Keel-Geres walfi ihfi preefch Seemas-fwehftleem zaur ne-usmanibu Bampalōs notika behdigs atgadijums, kas katram atgabdina, ka pee jebkura darba wajaga apdomat, ko dara. S. — kalps nokauj wepri, un pee usfcheshchanas zaur ne-usmanibu tas eegrubdis patē few ar nafi wehderā, ta ka tai pascha deenā islaida fawu garu. — Senat pee mums bija dauds jaukaka un preezigaka dshiwē, nekā tagad. Kad wafaras dabas jauktums pasuda un jau-trahs putniar dseefmas apflusa un wairs neshaneja, tad Keel-Geres wihru koris, kas 1887. gadā pee mums fastahdijahs, daschu reis muhsu Greeses draudses firdis preezinaja ar fawahm fshetrbalfigahm, jau-kahm dseefminahm, sem skolotaja Sorgenfretija lga wadifchanas, un pa katreem fwehftleem Greeses bafniza tapa jo flawenas, jaukas dseefmas dseedatas, kas katra draudses lojekka firdi modinaja leelu preeku, fla-was dseefminas fstandinat Deewam, tam Kungam, par godu un draud-isei par firds pazilafchahu; bet, deemschehl, schini pagahjuschā 1889. gadā muhsu dseedafchanas koris apflusa un palifa mehms, ta ka wairs neweenas dseefminas nedabonam dshredet, — un kahda eemefta deht, to nefinu. Daschi gan faka, ka tas notizis tamdeht, ka dseedatajōs esot bijis dauds ftroderu, un no teem zits aifgahjis uf Rigu, zits at-kal apnehmēes jaunū fewu, kas tam aiflegufi, pee tahbahm leetahm pedaltites u. t. t., — bet netizu wis, waj fskroderu deht dseedafchanas koris isnihzīs. Waj tik tur nebuhs zits eemefts bijis?! — Zerefim, ka jaunaja gadā wifš notifs zitadi un pee mums atkal usplauts jautra fadshiwē un laba fatifme stary wissem draudses lojekkeem. Us to wehlu wadonim un dseedatajem dauds laimes un labas sekmes jaunā gadā. Peesaritis.

No Leepajas. 18. Dezemberi ifraktais Behrsta lihfs pee ap-luhfoshchanas un usfcheshchanas ne-urahdija nekahdas fihmes, ka tas (Skatees peefkumā.)

29. Ziltweks, kura firdi atrodam deewabihjafchahu, ir ka faule, kura spihd un silba, lai gan nerunā.

30. Bahrdomā pahr nahwi un dshiwibu, un waj tu pehdejo ari reis fahneegst.

31. Ne-iseij if pasaulē, bes ka tu fawu mihlestibu pret Jesu Kristu un bihjaschahu no Wina neuhstu kaut ka redjami pasaulē pa-rahdijs. Stars.

Drupas un drufkas.

Pahr waldineeku behrnu audsefchahu.

Is nelaika Anglu printfcha Alberta dshiwes stahfa pasinaju fefo-fcho gadijumu, ka preefchfihmi pahr tehwa ftingribu pee behrnu audse-fchanas. Wina dehlens, masais prinzis, kahd'reis stahweja pee pils loga un statijahs lauka. Wizam wajadfejā domahm wifsch luhkojahs dahrsa un bungoja ar pirfkeem pa loga rubteem. Wina audfinataja, Gillard'a fundse, to redsedama, laipnigi wizam atgabdinaja, ka laifs ismahjitees ufodoto gabalu.

„Newaru,“ prinzis atbildeja. „Tahda atgadijuma,“ Gillard'a fundse fazija, „es buhschu pee-fpeesta, juhs eelift laftā.“ „Es negribu mahjitees,“ sehns stuhrgalwigi atbildeja, „un nestah-wefchu laftā, tamdeht ka efmu Wehles prinzis (Anglijas tronamanti-neeks).“ Schos wahrdus runadams, sehns isfta ar kahju lihfs semei fneedfshochos loga ruhti.

Gillard'a fundse preezhlahs no weetas un fazija: „Zufhu augftiba, jums buhs ismahjitees uidoto gabalu, jeb es juhs eestahdifu laftā!“

„Negribu,“ sehns spihrtigi atteiza un isfta otru ruhti. Audfinataja paswanija un pawehleja eeahlfuscham fulainim, lai atluhdjot tufdal printfcha tehnu uf wiazas kelbari. Prinzis Alberts atnaha un, dshredjis notufschu, pawehleja dehlenam atfehstees uf beekifcha, fazidams: „Sehdi schē un nekufstees, famehr es at-nahlfchu.“ Alberts eegahja fawā kelbari un ismahza ar bihbeli rokās. „Uflaufees,“ wifsch fazija puifenam, „ko apustulīs Pahwils faka uf tewis un tew lihdsigeem behreem: Bet es jums faku: famehr tas mantineeks wehl ir behrns, tad stary wiazu un kalpu naw nekahdas staryibas, jebchu wifsch fungs ir pahr wifu mantu. Bet wifsch ir apafsch teem pahrschahwetejem un fargeem lihfs tam no tehwa no-fpreeftam laifam. Gal. 4. 1. un 2. — Peekemfim,“ prinzis Alberts turpinaja, „tu pateefi efi Wehles prinzis, un tad buhs peeklahjigi uf-weedees, warest eekemt fawā laifā augstū stahwolki, warest — ja Deews lifs — pehz mahtes nahwes tapat par Anglijas kehniach; bet titam, ka-mehr tu wehl masf sehns, tad tew jaflawja wezaki un audfinataji. —

Uflaufees wehl, ko pahr to faka gudrais Salamans: Kas rihfti taupa, tas eemihf fawu dehtu, bet kas wiazu mihlo, tas to pahrmahza drihs.“ Gal. 3. w. 13, 24. Prinzis Alberts nu pawehma schagarus un pazeen-ajā nahkofcho tronamantineeku ar labu porziju fiteenu. Pehz tam eelika to fakta un fazija: „Tew jaflawh schē un jamahzahs ufdotais gabals, famehr Gillard'a fundse tewi atladidih. Tu wari domat, ka efi Wehles prinzis un fawā laifā tapfi par Anglijas kehniach, bet pirmš ne-aifmirfi, ko apustulīs Pahwils un gudrais Salamans mahja.“

Ka fenlaiku kehniachi farakfijahs.

Kad Aleksanders Keelais, Madelonijas kehniensch, ar fawu kara pulfu Mas-Afijā ufwaredams eenehna Persijas kehniacha Darijus semes, tad pee Aleksandera nahja Darijus fuhtra un nobewa wizam Darijus wahrdā wehstuli, rotalu bumbu, rihfchu fawju un fofititi ar seltu. Wehstule tā staneja: „Es, Darijus, kehniachu kehniensch, deewu dehts un patē deews, pawehlu tewim, Aleksanderam, fawam kalpam: greesees uf mahju pee faweem wezakeem, maneem wehrgem, un lai tawa mahte wehl pa-aufle tewi kahdu laiku. No-fuhtu tewim rihfties, rotalu bumbu un drufku selta. Rihfties lai tewim tahda, ka tew, jaunefli, wehl maf prahja un wehl wajaga pahrmahzibas. Bumba lai tewim atgabdina, ka tewim wehl laifs rotalatees ar faweem behribas beedreem, un seltu tewim fuhru preefch tam, lai buhtu, ar ko mahja pahreel. Ja tu eedroschinasfees neklaufst schai manai pawehlei, tad fuhstifchu pee tewis fawus kalpus. Tee tewi fakers un tu tapfi nosodits ne wis ar rihf-fchem, ka puika, bet tu tapfi nosodits ka dumpineeks.“ Pehz trim deenahm Aleksanders nofuhrtija fefofchu atbidi: „Kehniensch Aleksanders fuhtra kehniacham Darijum daudf labu deenu! Waj nebuhs fauns, ka tu, Darijus, tahds warens waldineeks, deewu dehts un patē deews, drihs laifā tapfi par wehrgu neefa puifam, Aleksanderam? Es eiju pret tewi nekā pret deewu, bet ka pret neela leelibu. Tu pawisam weghprahrtigi parahdiji mums seltu, — mehš nu jo fidiigali zihniemees, lai to da-butu rokā. Ufwarejums pahr tewi padarifs mani flawenu, ka ufwa-retaju pahr leelu kehniachu, deewigo Dariju. Bet ja tu ufwarefi mani, tad tew no tam buhs maf goda; jo kahda tur flawa, ufwaret neela sehnu? Tawas dahmanas es fawam ar labu prahtu, ka preefchfihmi uf labu isdoschano. Ar rihftiehm es fapehrfchu tawus mehfoarus, — bet bumba man ir par fihmi, ka buhschu waldineeks pahr wifu pa-fauli.“ — Kahdus mehneschus wehlah Darijus mahte, fewa un meita tapa Aleksandera wazgineees, un pehz trim gadeem ari patē kehniachu keh-niensch, deewu dehts un patē deews padewahs leelfrdigajam ufwaretajam; bet Deews bija wizam nolizis nahwi zaur laundara roku. T.

Loti brangs fapreefchanas lihdsjellis.

Is muhsu gabu simtena 30 gadeem notahfta fchahdu jofu: v. R. lga muifschā bija koleeris breefmigā wihse traktōjis; fahdschā bija wairaf-fpehzigu wihru fewahm un kreetnu tehnu behreem nomiruschu jo drihsfā

laifā. Nelaiku fewas un behnus nu wajadfejā muifchas ihpafschneekam apgabdat. v. R. lgs lita kahdā deenā wifas atraitnes fapufināt fawā iftabā. „Seewas,“ wifsch fazija, „jums flahjahs flikti, un tas man koti schehl. Te jums ir katrai par apmeerinaschahu peesi dahlberi. Gowi un juhtu gribu jums atstahit un, wahrdū fakot, uf preefchu par jums gabdat. Bet weenu leetu jums faku: kura no jums pehz pufgada laika, no schis deenas rehlinot, naw atkal dabujufi wihru, un proti wefeliq, frahdigu, to es patē ar fawahm rotahm nemfchu tā pahrmahjit, ka wiazai waj jaka faplibfahs. Juhs jau fineet, ko tas nosihmē. Tagad waret eet.“ Schis jau nu gan nedabuja pahrmahjifchanas, — lai gan warbuht kahds zits, waj kahda zita, — jo pehz pufgada laika v. R. lgs patē redseja, ka schis fewas gahja zaur fahdschu, panabi-tas no fpehzigeem, flakteem wihreem. Fr.

Sirma mahte.

Wikā nomirufi 107 gadus weza femneeze. Wina bijuf lihfs pahfahm beigahm deewegan fpirgta.

Jaungada fweizinajums.

Sweikas, Latwoju seltainites, Gerakfifchu dwehfeli! Sweiki, tautas bahleniari: Seltainitehm, fupulgaziahm, Nu es nahju schai semel, Wainadfiru fopejahmi, Difchu puhru amefdamis! Atwedifchu difchas tautas, Man maninas flaidra waza, No dewizeem pagasteemi! Lihra selta, fudrabina, — Bahlenizeem, kara wihreem, Lihra selta, fudrabina, Jfrotafchu grehto zelu: Saules staru ifrotatas. Peerjū pufchfus pee zepures, Es peedfim loga faulitē! Uf flahmi debefimi, — Sirmus tehws, mahmulinas, Man Waimiata grechfus wija, Labā weeta eewedifchu: Sudrabai mehredama. Uf flahmi debefimi, Nu es brauju schai semel, Debesf Tehwa mahjofkōsi, Samu mantu isdaliti: Muhsu mihlai tehwu semei, Behreem nefu pallawfibu, Ari kaut to lihfs wadu: Afjibitju mahjiteesi, Weenprahhtibas dai:ko rotu, Keelēem wiazu peenahkumu Sfehku, mofchi darboteesi! W.

Jofu mihflu asminejumi.

(Stat. 51. nummura.)

1) Roku skola. 2) Stary fawu dshimfchanas un nahwes deenu. 3) Tif pat tahku ka no Parisis lihfs Peterburgai. 4) Mahzitaja behni. 5) O (8). 6) Drihsf, sinams, kas no galda kribt, jo tas tad-fchu drihsf fahneegs semi. 7) Rewees ne-ee-ee (wif ja-emeel). [Ufminejis: 3. Dundurs, Zelgawā (1., 2., 3., 5., 6. un 7.)]

Semkopība un fainneezība.*)

Baldruņģaņa aģitācija.

Augļu fahrtības leetā.

(2. Turpinājums.)

8) Ari dašču kulturas stahdu nefaderibu ar finameem preešč-augeem un fawā pašu starpā waijaga eewehrot augļu fahrtibā. 4 steebru augi, kweešči, rudši, meešči un aušas, kā ari lini, naw nekad loti labi preeščaugi, un tamdeht waijadsetu til maš, zil til ween eespehjamš, diwi steebru auguš weenus pehž otreem kopt, un wehl daudš mafak trihs steebru auguš weenā rindā, — bet waj nu abholia, waj firauš un lehžas, waj kartufelus kopt steebru augeem pa starpahm. Glušči nowehret jau to newar, bet tadšču waijadsetu tam tika arweenu buht isnehmumam, diwi steebru auguš weenus pehž otreem kopt, un to tad ari darit tika augļu fahrtības beigās, waj ihfi pirmš papuwes. Wišadā wišē nedrihfti, ja fahdi augi nepa-dodahš, wainu arweenu uštraut preeščaugeem; wini ir bee-šči tika tamdeht wainigi, kā flikti auga un zaur to thrumš nahja palainiģā buhščanā, un tā tad ari semi atstahja ne wišai labi fagatawotu preešč pehžaugeem. Kur tas tā ir, tur ari frišči mehšli nēka nepalihdi, tā-kā pehž preeščaugeem, kās flikti idewuščees, mehdi ari augt wahji pehž augi.

Loti nefaderigi fawā starpā ir farkanaiš abholiašč un firai; abeem waijadsetu, kad wini ween teel fehti, preešč 10 gadeem nenahft tai pašā laukā atpakal, kurpreti nēka ne-šahdē, ja pē abholina saħles nēem weenu treshčaku farkanā abholina un pē misra weenu treshčaku lehžu, un ščo mi-štru augļu fahrtibā pehž 5 lihdi 6 gadeem atkal tai pašā laukā sehj. Kam naw loti labas kweešču semes, tas arweenu darihš labi, ari kweeščuš neseht tai pašā laukā preešč 8 lihdi 10 gadeem.

9) Preeščejā punktē minētā kulturas stahdu nefatiziba, ja toš dehsta weenus pehž otreem, dibinajahš pa leelakai daikai uš stahdu farku daščadibu, kamdeht ščo apstahkli augļu fahrtibā wai-jaga eewehrot. Tāpehž pa leelakai daikai buhš derigi, dšli farknodamus stahdus, kā tahdus, kās ar farknehm dšli speeščahš apafščgruntē, pahrmaint ar tahdeem stahdeem, kureem ir ti-kai šeklas farknes. Stahdi, kuru farknes eet dšli apafščgruntē, nēm pahrtiščanu tika til ilgi iš thruma wirskahrtas, lihdi kamehr farknes top garakas, kur tad tahš nēm pahrtiku no se-mes apafščgruntš, ko stahdeem preešč fawas atihhiščana-ahš waijaga. Ja nu augi ar dšli edamahm farknehm wai-raf gadu no weetas teel kopti, tad wini iswehl apafščgruntei til daudš iskaušetu uštura weelu, kā tahdu fahf peetruht.

Rahda auga mafak laba plauja ir nahfusi zaur to ween, kā dšli farknodamus stahdus augļu fahrtibā pahrmaintija pa maš ar lehšeni farknodameem.

10) Eewehrot preešč fainneezības peepašigu augļu fahrtibu, tahlak waijaga jo šmalķi eewehrot ehdamā un ganibās wai-

jadhibas preešč lopeem. Šweenam semkopim, lai isfargatos no truhkuma, waijaga ušstahdit aprehinumu, zil daudš eh-damā preešč wina lopu labas ušfuresčanahš seemā un wafarā ir waijadšigs. Pirmajā fahrtā tas arweenu pehž tam nogro-šfees, zil daudš feena — no leeluma nemot — wiašč no fawahm plawahm drihfti ar droščibu fagaidit; jo mafak šehis dod, jo wairak ehdamā waijaga eeguht no laukeem. Šehini firā newar semkopis deewegān ruhpiģi rehkinat, un wiašč darihš arweenu pahrtigi, labak weenu lauku wairak leetat preešč ehdamā fopščanahš; jo nekās tā nefaposta wišu fain-neežibu, un, protams, ari lopuš, nekā ehdamā truhkums. Lopu ehdamā truhkums ir fliktahš par maišes truhkumu; jo maifi tadšču wehl war dabut pirkt, bet lopu ehdamo nekad peeteefošā mehtrā. Lopu ehdamā fopščanu laukā, ja zihiti-bas un dedhibas netruhfti, til daščdaščadā wišē war isdarit, ne ween uš papuwes, bet ari wehl pehž agri eeahdameem au-geem, tā ka ne ween peeteefošā ganiba teel eeguhta, bet ari seemas ehdamā krahjumš eewehrojama mehtrā teel pa-augsti-natā. Šehi firā wehl tahlak ko eewehrot, mums ja-ašfahj preešč wehlata laika.

Tahlak apstahkli, kās semkopim pē fawas augļu fahrtības ja-eewehro, ir weegla waj grehta produktu pahrdošana. Dašču augu fopščana, ihpašči agro kartufelu un farku, kās labi teel famakfati, ir loti wilinoščā, bet tadšču tika pilšehtas turumā atneš labuš auguš; jo tahku fuhthščanu wini nepaneš. Zau labiba, tahku webot, eewehrojama pamafinojahš ženā, un to war fuhtit tika pē laba žeka, kurpreti linuš, šweestu, barotuš un tihri kautuš putnuš, kā ari kol-angluš un olas, labi eepakatihš, weeglaki war fuhtit lihdi fahdai tah-lakai pahrdošanaš weetai, bes ka ženu par ščeem produktēem pašemi-natu. Glušči bes eewehroščanahš jau tas nu gan newar buht; jo raščojumu weegla pahrdošana ir no leela šwara, un zihigam sem-kopim to waijaga pehž eespehjas isleeta.

Beidsot ari fainneefošanaš kapitahš, ar kuru semkopim jarihlo-jahš, spēhe leelu lomu pē augļu fahrtības eeriščošanaš un fainnee-žības weščanahš. Kam ir peeteefošā naudas lihdišeki, tam newai-jaga buht til bailigam pē lauka augļu fahrtības; wiašč war spēhji-gaki mehšlot, war ikweenam augam dot, kās pē wina isdoščanahš waijadšigs, war leetat wišlabahš semfopibās rihkus, spēhzigaki ehdi-nat fawuš lopuš, kās ari laukeem nahf par labu, un war, fawuš pro-dukttuš pahrdodot, nogaidit labakas ženas. Bes fainneefošanaš ka-pitala semkopis jau to wišu nu gan newar; wina waijaga steepes pehž deka, weentahreščaki fainneefot, un ihpašči pē augļu fahrtības eeriščošanaš tam jabuht usmanigakam un ikweens augš jadehsta wiš-peenahzigakā weetā, — tā tad wina waijaga no mums dotos preešč-rahfius augu mainā stingraki eewehrot. Kapitah truhkums ir pē laukfainneezības weščanahš apstahkli, kās, deemschehl, pa maš top eewehrotš, žeenitš, un tamdeht ari galwenaiš eemefš, kapehž til daudš semkopju gadu no gada mozahš un, wišem puhlineem un zihitibi ar špihti, newar tilt uš preešču.

Ja, ir jo daudš leetu, kuras semkopim pē augļu fahrtības, kā ari wišas fainneezības eeriščošanaš waijaga paturet aģis; tagadejā laika, kur daudš wairak praša no semkopja, tas jo waijadšigakš, nekā agrahš gaduš, kur wišas buhščanahš, wiša dšihwe bija ween-fahreščafahš.

Naw pa daudš teiktš, ja faka, kā laba, weetejahm buhščanahm peemehrita augļu fahrtiba ir pamatš droščeem eewehrumēem iš fain-

neežības, un tamdeht preešč semkopja atneš ihfi šwehtibu. Bet fi-namas rezeptes šehi leetā newar dot, tamdeht ka apstahkli ir tik loti daščabi; gan nu peemehrus war peewest, — bet semkopim waijaga mahzet, zaur pahrmaintahm augļu fahrtibu peemehrit faweam apstah-škeem. Akurat tē, proti augļu fahrtības fapraščanahš un pareišas iš-leetahšanaš mahžibā, parahdahš semkopja garš un wekliba. Bet pē tam newaram atstah, ihpašči jaunajem semkopjeem, kās zaur pir-ščanu waj mantojumu nahfusi pē fahda semš gabala, dot padomu, ne tuhlt un beš weetigo apstahku šmalķas pahrbauđišanaš isnihžinat daudš gadeem pašahwoščo augļu fahrtibu. Jauni eesahjeji beešči pa weeglu uš to dodahš, jau tuhlt ušfahft pahrgrošības pašahwoščā fainneezības eeriščošanaš, bes ka pehž tam praštu, waj ščo un to eeriščojumu wehl fahdu laiku newaretu paturet, lihdi kamehr wišā ap-stahkli pilniģi pahrbauđiti un, kā mehdi fagit, ikweens atmenis jau uš-laika pahštiamš. Fainneezības eeriščojumu ir weegli isnihžinat, bes labaku tai weetā atstah, ir loti grehti, un šehis darbs praša daudš peedšihwojumu.

(Turpmat beigums.)

Daščadi šikumi.

Kā škurkas no abhelehm war atdšit, lai kās farknes ne-apgraušč.

(Geuhtit.)

Es isproweju daudš un daščadus lihdišektuš, bet it nēka newareju ašdšit. Tē fahdā reišā es famehrzeju patulu kufšči ar terpentinu un to eelitu zaurumā pē ta augļu kofa, kur winaš arweenu peemita, un tad tur nemeena šurka wairš nebija manama. Es to isproweju wehl daudšreiz, un katru reiši no katras weetas es winaš ašdšinu. B. Š.

Kā študras ašdšinamas.

Wisahtraki študras war ašdšit, ja medu, šhruwu waj iskaušetu zuku ru-fajau ar drušču meeelēm waj fahdu miħlu, to eeleel puķu podu apafščafēš un tad tahš noleel tahdās weetas, kuras študras wišwairak falafahš. Ar faldā fšehdriuma nofufščanu nofufdiš ari študras; jo meeelš ir preešč winahm nahwes saħles. Wehl žits labš lihdišeki ir benzins, ko namuš waijaga eeleel kofu plaišās un dahrā študru puhšni, lai šchos nepageeščamuš weesuš uš reiš waretu nogalinat. Til pat labš ari ešot fajaukums no weenadahm dahahm nafalina un šwaiga fufainu pulwera, kās ari ir jo-eelafiš plaišās, kuras študras mahjo. Ir ari mehginatš, študras ašdšit zaur leelajahm mehša študrahm. Mehgi-najums pilniģi isdewahš. Wairak pudeli, piditah ar mehša študrahm, ita eenešas dšihwojamuš ruhmes, un tur tahš palaištas wai. Ar leelu šhiglumu winaš nu dewahš uš wišahm pufehm, lihda wišas kaktuš un wišas plaišās, un pehž pahris deenahm nebija ne leelahš študras, neš ari mafahš wairš manamahš. Zaur tamlihdiģu mehginajumu atnešda ari dahrā tahdus pat panahkumus.

Wišu dehščana seemā.

Kās mehlahš no fawahm wišahm seemā dabut olas, tam waijaga wišas weenumehr apgahdat ar fatu ehdamo; jo peedšihwojumi mahja, kās tas ir waija-dšigs preešč olu produkčijas. Kur farknes mahjā teel patepretas, tur waija-dsetu wišahm meš preeščā saħahš atleetas; bes tam ir ari labi, rubenūs ap-gahdātes ar fahšu un wišinu galwahm. Tahdas galwinaš peefar wišu štali, lai winaš tahš knahbatu pehž patiščanahš, waj ari lapas nomet winahm preeščā.

Maifes aštaupiššana.

Wišleelakā maifes aštaupiššana titlah mahj fainneezibā, kā ari dahrgoš laituš pašahw eefšč tam, ehft tika wegu maifi. Šehi ir wešeligata, weeglaki fagremojama (tamdeht ka ta teel wairak fajauka ar feekalahm) un baro pehž apstahškeem diwi lihdi trihs reiš wairak nekā jaunžepā, un iščehrejš wairak nekā galodā fakrituši maife. Lai it ihpašči weiginatu mahgas un jobu weklibu, tad waijadsetu maifi žep pehž Sweedru wišes, proti plahnās, žetās ripinās. Šehi maife pehž wihbati ir weeglaki žep, ja ripinas eepreešč žepščanahš išdur zauras ar feetinam lihdiģu dšli, lai ušdena dahš waretu weeglaki iģaift. Šehi maife buhtu laba itidneezības bariba un wišu žitu ehdeenu fagremo-ščanu eewehrojama atweeglinatu. Sobi zaur to tiku uštureti smuķi, un wina pilniģi isleetatu, tamdeht ka ta eefščas iškufit un tad tā gliš krahjumš flihd uš preešču, kā milka, jaunžepā maife, un zaur to teel milti eewehrojama aštaupiti un meefas spēhti wairoti. Šr.

* Šehis nobatas apgahdātais ir bijušais Wez-Sahtes semkopības školāš direktors jeb preeščneekš, Sintenis'a fags, kās tagad dšihwo **Bihģā, Faku cēla Nr. 6.** Kamdeht tē, kās semfopibās leetas mehlahš padomus un atbildēš dabuht zaur mušju laikraštu, jawas mehšules war Sintenis'a fgam šem minetas adresēs tahiņi pēuštihft; tad buhš mafak ušlaweščanahš. Jautā-ščanahš un padoma prašičanahš, ja tahš ir prašičas, arweenu pehž eespehjas šehini lapā tihš eewehrotas un atbildes ar ihšēem wahrdēem pašneģtas.

zaur warmahku rofahm nogalinatš, bet ahrsti leeginaja, kās tas patee-ščam zaur fliħščanu atradiš nahwi. — 22. Dežemberi šehijenes apriņķa-teeša notureja pirmo žiwilnodatas sehdi, pē kuras daudš klau-šitaju pedalijahš. Išteefajamas bija pawifam 10 fuhdšibās. 15. Jan-wari noturešs pirmo kriminalnodatas sehdi. — 24. Dežemberi palkaw-neekš Turfowš brauja no fahrijas gar wirswakti, — tē peepesči firgi fa-truhfahš un auleščeem fahrejša uš Unguru eelu. Pret Šehčeffa dešu fabrifas wahrteem fufšeeris tita no bukas nošweesš un eewainotš; weenu namu tahlak, pē Krūgera bekerejas jeb maišnizas, palkawneekš išlehja iš rateem un pakrita, bet nēmaj ne-eewainojahš. Sirgeem tah-lak škreijot, faluhja weens ritenis, pē tam rati apgahlahš, un firgi nu ari pakita stahwot. — Pilšehtas walde išfludina, kās pilšehtas dom-neeku jehščana uš nahloščeem tšehetreem gadeem nolikta fšahhduš ter-minadš: III. fšehiras domneeku wehlesčana — 9. un 10. Janwari, II. fšehiras — 23. Janwari un I. fšehiras — 30. Janwari. Bal-šis nododamas peldeščanahš weesu nama saħlē no pulštēn 10eem preešč pušdeenas lihdi pulštēn 4eem pehž pušdeenas. Balšu listes bes wehletaju parafsta eesneedsamas. M.

Jelgawas notifumi.

Deewalpoščanahš Annas bānizā no 3. lihdi 10. Janwarim. Šwaigines deenā, 6. Janwari: 1) Lauku draudšē: Deewalpo-ščana pulštē. 9dš no rihta; špred. mahž. Conradi. 2) Pilšehtas Lat-weešču draudšē: Deewalpoščana pulštē. 2dš pehž pušdeenas; špred. mahž. Grafs. — 1. Šwehtdeenā pehž Šwaigines deenas, 7. Janwari: 1) Lauku draudšē: Deewalpoščana pulštē. 9dš no rihta; weža. mahž. Conradi. 2) Pilšehtas Latweešču draudšē: Deewaldneeki neekš. 0dš no rihta; mahž. Grafs. Deewalpoščana pulštē. 2dš pehž fneedš. 3dš; špred. mahž. Grafs. — Lauku draudšē ušfaukti: Anšis e Lawiņi Bunte; Jehlābs Jollberg ar Paulini Kleinberg; Janis Trianis ar Lawiņi Masbach; Jehlābs Kotal ar Katrinu Eidmann. Lauku draudšē mirušči: Anna Müller, 18 g. w.; Gederts Verlia, 6 d. w.; Dahwus Mekert 93 g. w.; Jehlābs Preedensfeld, 70 g. w.; Samuels Kahrllin, 2 g. w.; Jindrihs Šchauberg, 73 g. w. — Pil-šehtas draudšē ušfaukti: Jehlābs Wiħšfne ar Luiņi Schmidt; Kahr-lis Jeger ar Greetu Seebald. — Pilšehtas draudšē mirušči: Kahrllis Waldowā, 42 g. w.; Janis Šchagat, 68 g. w.; Kristaps Kleinberg, 73 g. w.; Frijs Duhms, 50 g. w.; Janis Balod, 75 g. w.; Katrina Laube, 58 g. w.; Samuels Rudolf, 55 g. w.; Mahr-wāks. Š. Šais, 68 g. w.; Anna Emilija Lippča, 1 g. 2. m. w. starpības, apafšč te. špreešam turpinaja.

Wisjannafahš finas.

wedees, u. Burgā, 2. Janwari. Šlofejot pirmo prehmiju ašleenu, lišs — pē mnešiti frita uš fšahdeem nummureem: mehr tu r

200,000 rubl. uš fehriju 9413 Nr. 24,
75,000 " " " 7011 " 25,
40,000 " " " 13593 " 14,
25,000 " " " 13614 " 32.

3 winnešti, katrs 10,000 rubl. leels, uš fehriju 19,805 Nr. 17, uš fehriju 7544 Nr. 30, uš fehriju 3306 Nr. 49.

5 winnešti, katrs 8000 rubl. leels, uš fehriju 2027 Nr. 4, uš fehriju 11,526 Nr. 31, uš fehriju 16,843 Nr. 31, uš fehriju 18,511 Nr. 26, uš fehriju 9905 Nr. 49.

8 winnešti, katrs 5000 rubl. leels, uš fehriju 4095 Nr. 14, uš fehriju 18,569 Nr. 8, uš fehriju 11,404 Nr. 47, uš fehriju 10,384 Nr. 9, uš fehriju 14,376 Nr. 46, uš fehriju 9215 Nr. 44, uš fehriju 2169 Nr. 42, uš fehriju 11,359 Nr. 49.

20 winnešti, katrs 1000 rubl. leels, uš fehriju 18,495 Nr. 19, uš fehriju 19,584 Nr. 32, uš fehriju 8472 Nr. 12, uš fehriju 5214 Nr. 32, uš fehriju 16,397 Nr. 29, uš fehriju 3366 Nr. 25, uš fehriju 14,124 Nr. 15, uš fehriju 4418 Nr. 2, uš fehriju 16,125 Nr. 1, uš fehriju 7606 Nr. 5, uš fehriju 2207 Nr. 18, uš fehriju 11,228 Nr. 40, uš fehriju 12,335 Nr. 18, uš fehriju 14,526 Nr. 3, uš fehriju 5281 Nr. 20, uš fehriju 14,744 Nr. 20, uš fehriju 8817 Nr. 33, uš fehriju 8482 Nr. 14, uš fehriju 1846 Nr. 38, uš fehriju 14,364 Nr. 25.

Peterburgā, 1. Janwari. Kursemes gubernators eželts par ihšeno šchahtrahftu. Kurators Kapuštins dabujis Aleksandera-Kewēka ordeni. Cefšchleetu, finantšču un juštigas ministēri eželti par walstš-padomes ložleekem.

Peterburgā, 31. Dežemberi. Finantšču ministēriš isfludina, kās pehž 1890. gada buhščeta walstš eewehrumu buhščot 887 milj. un isdewumu 885½ milj. rublu.

Peterburgā, 31. Dežemberi. „Journal de St. Petersbourg“ faka, kās Bulgarija pahrlahpuši Berliņēš traktata nofajijumu un aiflah-ruš Kreewijas teefības, zaur to, kās ta walstš dšelsželus eekihlahju.

Berliņē, 11. Janwari (30. Dežemberi). Šchodeen keisarēne Au-gušta tika apglabata.

Madridē, 11. Janwari (30. Dežemberi). Keħnišč leelahš atšpirgt.

Wehštules un atbildes.

1. **Atbalšs iš laštaju pulka.** No mušfu lapas drangeem ešam dašču firnigu rakšu uš jauno gadu fanehmufchi, par kureem wišem šchē til pat firnigi pateizamees. Kad nu mums naw eespehjamš, wišus šchos rakšus nodrutat, tad ušnemam, kās winau atbalšu, fšahdu, no fahda lauzeneeka pē-šuhiti fahrejemumu.

Išeeščana no wežā gada un ee-eeščana jaunā gadā.

Kā žeta miħrš, kās fahdu žeta gabalu noštaigajis, no famas nastas, kās tam bija janefš, gaušči spēešs un moģitš, peekufiš apfehščahš un noflauta famus fweedrus no waigēem, fagidams: lihdi šehjejni Tu, Kungs, eš mani wa-dijis, — itin kās kugineekš, kās pa plasčo pafaulēš juħru daudš nedeku un mehnešču braunajis un daščadās wehtras un aušas pahžetis, preeģis juħ-tahš, tad reiš famu žeta galu fahneedšis un laimigi famā finamā weetā un oštā eebrauģis, lihģmi isfauddamees: lihdi šehjejni, Kungs, Tu eš mums laimigi lihģfejis: — tāpat ari mehš laimigi fšcheteamees wežā gada beigās, kās tas Kungs mums ir lihģfejis, wišas fmagahš un grehti nesamahš nastas pazelt un paneft. Wehš preezajamees, kās Wiašč mums ir palihģfejis, wišas wai-jadšigahš mafkafšanaš un nodofšanaš fagahdat un fadabut, kās warejahm mafkat tam Kungam, kās tam Kungam peeder, un Keisarām, kās Keisarām peeder. Kā laimigi fšcheteamees, kās tas Kungs mušfu dšihwes laiwini uš laimigi wadijis, kās ne-efam mehtati un peedaufišuščees pē nekahdahm klin-tim un atmeem, kās mušs buhtu gaušči fahreefušči un beedejušči. Ar preeku waram fagit: Kungs, lihdi šehjejni Tu eš mušs laimigi wadijis! Wišpahriģi politišfā finā wezais gads bijis draudšigs un miħligš gads, kās meera augluš rajšojis, kās labā draudšibā ir keisaru un keħniņu širdis fawe-diš, tā ka mehš apafšč winau špahru ehnas waram drošči un meerigi dših-wot. Bet turpeti mušfu pašdu fahštihwē wiašč dahšēem bijis breefimu pilns gads. Kā gan buhš teem ap širdi, kās no kameem žilwekem ir famaitati un fapofitit, un kureem wiša mantiba un ehfas ir par pelnu kopinu pahwehrtas? Kā gan buhš teem ap širdi, kās no fagteem un kramplahšēem tihufji peemeeti un aplaupiti, no krahneekem un wiltneekem peefahpti, no mehšneščēem un glaimotajem peewilti? Kā gan buhš teem pafahpalizejem ap širdi, tui, it ihpašči tagad pehdejās deenas, fawus peederigos gudinaja deštrā semeš flepiti, kās no breefimigahm Rainu rofahm tika nofanti un nonah-weeti? Tahdā finā mehš, wezais gads, atwadamees no tewis ar fahreektahm uš fagrauštahm širdim, un luhdsam Lewi, af Kungs, kās ihšeno ahrtu: Nahž ar famu miħlestības salwi un dšedini wišas fahreektahš un fagrauštahš širdis, — nahž ar famu šchelahstības faiti un fahēem wišas nelaimiģo wahtis, — fuhti famuš šcheligos Samareeščuš, kās tos nem uš faweam kameeščēem un išneš no tahm pošta nelaimēhm ahrā, — fawaldi wišus apaloščuš un greh-šes eestigufuš, — puht uš teem famu miħlestības dwašču, kās tee jaunā gadā war ee-eet tihri un fšehihti, maģati no wišem grehtu fahrneem. Wehl reiš tew, wezais gads, ardeewu dodami, no tewis fšchramees un žekam fawas lahjas pahr jaunā gada fleegščēem pahri. Bet kā nu gan buhš ar jauno gadu? Wehlet labas laimes, tas buhtu pa fšchiganisti, kās, maišes un gatas gabalu dabujis, žel demeju ir pat debeģis eefščā. Bet mans nodoms ir, greefees pē ta wišwarenā Kunga ar lihģščanu. Tahab Lewi luhdsam, af Kungs, nahž uš mušfu ešahm. Nem mahjas weetu mušfu pišis un buhdi-nahš. Eš Tu tas ihštenais fainneekš illatrā mahjas meetā. Paliģdi un iš-šchēir wišus waldišchanaš darbus mušfu Kungam un Keisarām, kās mehš, no Wina fargati, jaunajā gadā waram rahmi un meerigi dšihwot. Šwehti un ušturi mušfu Kungu un Keisaru un Wina Lailato Draudšeni un wišus Wina Familijas peederigos pē miħlas weklības un spēhfa. Weļz Tu, Kungs, ap mušfu robeščahm famu meera fehtu. Šehi, Kungs, famu labu un šhruwu kaza spēhku, to ergetu wakti, kās mušs fargā un glabā. Šauz, Kungs, wi-fus augluš un semuš teefneščuš un foguš pē fama gada, lai tee illatru reiš, pē teefas gada apfehčdamees, atgahdinatos, kās Tu, tas ihštenais un

Basniza un skola.

Kā Mārtiņš Luters ir runājis pahr muhsu Vestitaja peedfimschanu.

Ta Kunga gadā 1538., 25. Dezemberi, Seemas-fwehtku wakarā, Dr. Mārtiņš Luters bija loti preezigs un wifas wina runās, dseefmas un domas tika gresahs uš muhsu Kunga Jēsus Kristus fwehtu peedfimschanu, — un ar dštu nopuschānos wifsch faziija: „Al, mehš nabaga zilweh, kas isturameš tik auffs in kuhtri pret scho leelo preeku, kas tadšdu mums par labu ir notizis. Schi ir ta wisleelafā Deewa schelastiba, daudš leelafā, nekā wifš ziti radifchānas darbi, un tomehr mehš efam til wahji fawā tizibā, ka to negribam nemt wehrā, lai gan tas mums no engeleem teef pawehstis, pasludinats un dcedats. Schee debefchlige Deewa wahdu tulkf in sludinataji muhsu deht til loti preezajahs un winu Seemas-fwehtku dseefma ir gan itin jauka dseefma, kura wifa kristiga tiziba ihfi un kodoligi ir fanemta kopā. So tas: „Gode Deewam augstibā“ — ir ta augstafā Deewa kalposchāna, un to tee engefi ari mums wehlf un atneš lihdf ar kristu. So pehž Ahdama krichānas pafaulē nepafihst ne Deewa, ne Deewa raditu leetu, — dšhwō wisnotat tahfu nost no Deewa goda un Winu negrib ne teikt, ne flawet. Al, zil kreenās, jaukas un preezijas domas zilwekam gan buhtu warejufchās buht, ja nebuhtu kritis, — al, kā gan Deewu buhtu warejis meklet un atrast wifās raditās leetās! Ir pat wifu mafakajā, sliftakajā pufitē Deewa wifufschiziba, wifugudriba un wifumihliba winam buhtu atspihdejušf. So teefcham, kas Deewa radibu apdomigi apluhko, it ihpafchi, kas ar weentefigu prahtu ari toš wifu praftasō tihruma augstf un stahdus apluhko, ar kureem Deewš semi appufchkojis, tas weegli atstahst, ka muhsu Kungs un Deewš ir tahds meisteris un mahflneekš, ka neweens tam newar tikt lihdfa. Tā tad ari Ahdams un wina pehžnufchamee Deewa godu buhtu warejufchi iteikt un iiflawet. Bet wina fauna pilnāhš un noschelojama hš krichānas deht tas nenoteek, — turpreti Raditajš wehl teef faimotš un liff negodā. — Tamdeht nu tee mihtee engelifchi muhš krichufchuf zilwekus atkal grib ufwaukt un ufwubinat, lai eefch Jēsus Kristus tizam un Winu mihejam, t. i. lai atkal Deewam ween godu dodam, ka schini dšhwibā mums meers waretu buht, tiklab ar Deewu, kā ari fawā fawā.”

Pahr scho pafchu leetu wifsch zitu reifi runaja tā:
 „Tas mums ir leelš Deewa gods, ka Wifsch fawu Dehlu ir gehrbis muhsu meefās un afinis, un Tam muhsu deht ir lizis par zilweku tapt, mums lihdfagam, tika beš grehkeem. Schis noschelpums ir weens no Deewa wisleelakeem brijnuma darbeem un schelastibās parahdichānahm, kuru tomehr neweena zilweka firdš negrib pareifi apdomat, un pret kuru mehš tik auffs in nepateizigi isturamees. Al, tawu grehžigu zilweka dabu, — al, tawu faunu, zil dšti mehš Ahdama behrni krichufchi un To negribam mihtet, kas muhš tik dahrgi ir atpehtis no nahwes, wella un elles waras!”

Kad Mārtiņš Luters reif kahdu bildi apftatija, kur Jēsus behrnifsch, schelastibš jumprawas Mahrijas krehpi gulofchš, bija nosihmets, tad wifsch dšti nopushtas, to apdomadams, ka Deewš tapis zilwekš, un faziija: „Al, kaut jel tahdu augstf teizam Deewa schelastibās darbu daudš-maf wairaf apdomatum un fawas deenas nenodshwotum it kā meegā. Al, tawu negantu netizibu, zil pretiga un ne-

pateiziga tu islezees pret scho fawa Deewa laipnibu un schelastibu, lai gan zifahrt tawš prahts allafchin ir tā peelpis pee schihs semeš pihfchkeem. Al, Ahdama grehke, ko gan efi padarijis!” H. A.

Gefwehtifchānas fihme.

Bija preefch fcheteem gadeem, kad Lihfina tifa eefwehtita. Jau fawōš skolās gaddš wina nomozijahš ar firdš flimibu. Wehlat wina palihdseja fawai mahtei pee mahjās darbeem, eefamš tehws un ziti behrni kalpoja muhšā par algadscheem. Tē tapa winas laite atkal sliftaka. Wina it labi manija, ka ta newar wis zeret uš atweletochānos. Zilweku preefchā wina bija labi ufwedufees, un tadšdu to eefahla winas grehfi mozt in wahrdfinat, tā ka ta lihdf ar kchnizu Dahwidu schelastibā: Mani grehfi man eet pahr manu galwu. Kā smaga nasta tee mani nospeefch pee semeš. Winas wezati to newareja peewest Jēsum, kas til mihtf peenem grehžineekš; winceem pascheem truhka tizibās. Uš winas luhgichānu atajinaja mahžitaju. Bet ari wina apmeerinafchānas wahrdem ne-ufbewahs, winas firdš uf-tizibu modinat pret debefu Tehwu. Tē kahdu deen' wina luhdš mahtei, lai usmekletu winas eefwehtifchānas fihmi. Un scho fihmi lasot, wina ar preeku pahrlēzinajahš, ka ta schodeen atkal til pat mihtf no ta Kunga tiftu peenemta, kā toreif, kad wina Tam pee eefwehtifchānas bija nodewufees par ihpafchumu. Sinamš, ka welnš wehl arweenu atkal mehginaja, schaubifchānahš sehflu Deewa schelastibās fira eekafit winas firdš; bet par to jo fufnigi wina peefchrahš fawam Kungam un Vestitajam, un Wina rofās ta tad ir fwehtigi aifmigufi un nogahjuft tur, kur to neweens eenaideekš wairš newar israut ij Wina rofahm. Winas eefwehtifchānas fihmi, kā to pati bija wehleufees, tai eedewa lihdfā kapā.

No schi stahstina mahzees:

1. Zilwekš redš, kas preefch azim, bet tas Kungs ufwuhko to firdi. Tapehž ne-apmeerinees wis ar to, zilweku preefchā israhditees par deewabihžigu, bet pahrbaudi it deenas fawu dšhwī ta Sirschu pasineja preefchā.

2. Kad tu efi tehws waj mahte, tad jau fawu behrnu labad mekle Jēsu un Wina gaismu. Wini reif buhš tawi teefneschi, kad tu nebiji winceem par preefchfihmi zelā uš muhšchigo dšhwofchānu.

3. Ne-iffamifees, kad tawas nopushtas un gauschās luhgichānas tuhlit neteek paklaufitās. Deewa zeki ir brijnifchligi; bet Wifsch wifu labi iswada galā.

4. Ne-aifmirifš fawu eefwehtifchānas fihmi, kas tew atgahdina, ka tu reif efi fwehti nosolifcees tam Kungam. Steidtees wehl schodeen pee Wina, kad Wifsch tew leelchš buht tahlatu, nekā pee tawas eefwehtifchānas. Wifsch preezajahš ar fawem fwehteem engeleem un teem tawejeem, kuru jau pee Wina aifgahjušchi, kad tu no jauna Winam nododees no wifās firdš. Bet efi tad Wina fpehlfā Winam ufstizigš lihdf nahwei.

Wironem par peeminu.

Wzo gadu aifwadot uš muhšchibu pee fawem ziteem nelaiķa brahkeem un jauno atkal eefahkot, lai ari peeminam fawus mihtos aifgahjeus. Swehti raksti mahja: „Swehtigi ir tee mirufchee, kas eefch ta Kunga nomirifš no schi brijnifchā. Teefcham, tas Gars faka, ka tee dufš no fawahm darbofchānahm un

winu darbi toš pawada.” Tā Zahnis, tas praweetis, dšrd balfi no debefim runajot, kuru tas ufihmejis fawā Barahdichānas grahmatā, 14. nodafā. „Wini dufš no fawahm darbofchānahm”, — wifš tee, kas eefch ta Kunga nomirufchi, — wini nefina wairš nekā no behdahm un bailehm, no grahtumeem un publineem. Tapat kā behrnam ir ap firdi, kas no uhdens ir iswiflts un eeliftš mihtā mahtes flehpiitf un schē atrod ne ween fiftumu un flufumu, atspirgichānu un mihtus eepreezinafchānas wahrdinūs, bet ari faldu dufu, un dšlā meegā aifmirifš wifās pahrzeefchās bailes un breesmas, — tapat kā kugineekš wairš nepeemin wehtu un winu trafofchānas, kad meera ofta laimigi ir aiffneegta, — tapat kā arajš wairš nepeemin fawu fuhru fweedru un puhliu tur ahra uš laukeem, kad tihruma augfi laimigi ir fakrahti fchufchānos un flehtis: — tapat Deewa behrneem ir ap firdi, kas eefch ta Kunga nomirifš. Wini dufš no fawahm darbofchānahm. Wifās afaras ir noschahwetās no winu azim; jo nahwe wairš naw, nedš behdas, nedš brehffchānas, nedš rafes, jo tahš pirmahš leetas buhš pagahjušchās. Al, zil falda buhš ta fwehta debefu dufā pehž wifahm fchihš pafaulē grahtahm zihnifchānahm un mokahm! Tas nebuhs dšlchf un muhšchigš mironu meegš tumfchā, mitā kapā, kur dwehfele neneekā nefajehdf un nefamana, bet ta buhš muhšchiga, fwehta un preeziga fwehtdeenas dufefchāna, itin kā Deewš dufefa fepitā deenā, kad wifus fawus darbus bija pabeidšis. Tamdeht ari balfš no debefim runā tahlat kā: „Un winu darbi toš pawada.” No schelastibās ween wini ir iglahbtu zaur tizibu, bet ari neweens no teem darbeem, ko Deewa Gars fcheitan zaur winceem strahdajis, naw pasudis, nedš aifmirifš. Deewš, tas wifur klahfbuhdamais, tas wifufinatajš, — Wifsch tadšdu toš newar aifmirifš. Jau ari zilwekš winas newar aifmirifš, — ir pat mehš pafchi winas newaram aifmirifš. Al, zil laimigi dafchu reifi buhtum, ja to atkal waretum aifmirifš, ko eefam padarijušchi! — Gan krichigš zilwekš fawā pasemibā un weentefi bā neleef leelu fwaru uš teem darbeem, ko eefch tizibās ir strahdajis, bet tur augfchā atkal wifš winam teef atgahdinats. So tas Kungs faka: „No juhs efeit darijufchi tam wifu mafakam no fcheem maneem brahkeem, to juhs man efeit darijufchi.”

Bet waj tad ari tee fauntee darbi tur muhš nepawadihs? Ne wis, — tee ir apfahkti zaur Jēsus Kristus nahwes pelnijumu; tee fwehtige tur fawas fagahnitahš drehbēs ir balinajufchi ta Zehra afinis un stahw preefch ta muhšchigā fodibās krehfla it baltajās, fposchajās drehbēs, beš traipekta, beš wainās. Tee grehfi ir peedoti, un kas ir peedots, tas ir aifmirifš; neweens Deewa isfrehstus tur wairš ne-apfuhdf, nedš pasudina! Al, tawu fwehtu likteni, kur dwehfele to Kungu muhšcham teiz un flawē par wifu to schelastibu un apschelofchānu, ko Tas pee winas ir darjis, kur fwehta debefu meerā Winu flatifim waigu waigā muhšchigi muhšchōš!

Swehtigi tee aifgahjušchi.

Kas eefch ta Kunga nomirufchi
 Un gaida augfchamzefchānu!
 Nahmes meegam atrahwufchees,
 Tee fwehtu preeku mantojufchees
 Un dšhwibu nebeidfamū,
 Ne behdahm iglahbtu,
 Tee meerā gulditu.

Dianna!

Nu pawadihs

Toš debefis

Tee darbi, ko fcheit strahdaja!

Pehž Arndta.

wifufinatajš Sogis, efi winu widū. Dodi teem un fwehti winas ar Salamanda gudribu, ta tee wifās leetas pareifi uš ispraft un teefat. Palihdfi, Kungs, wifem Deewa wahdu fludinatajeem, ka tee fawu Deewa wahrdā sehflu ne-iffahstif uš leelzekeem un neweestu uš afmeneem, kur tee pafaulē putni to apchd, un kur ta, kas uš afmeneem kritufi, newar dabut lekuma un fafnes fert. Bet leez winaf krich uš labu semi, kur ta war neš fahmtrahtrigūs angus. Palihdfi wifem faimneefem un arajeem. Swehti winu drunas un eefch ar bagaru gadu, lai winu waagas buhtu pilditas un kuplotu no Tamas fwehtibās. Usturi pee mihtas wefelibas zilwekus un lopinūs; jo zaur winu farsajem fweedreem mums nahf maifite un ufturne. Pildi bagati wifās flolas un ufturne in apgahdā wifus flolotajūs; jo tee flauka fawus fweedrus wifaf semei un walfij par labu un fwehtibu. Apfwehti bagatigi ar darbeem wifus amatneekus un ropenūs, tiklab pilfchitās, kā uš semeem. Pildi un kuplini wifās aneles weetas; jo zaur tahm nahf semei un walfij dandš labuma un fwehtibās. Apgahdā wifās atraitnes un bahrenifchūs, baro, gehrbi un ufturne toš gihfchūs. Dod labus zela wehjus wifem juhrās braucejeem, tiklab uš fugeem, laimahm, kā ari poflineem, ka tee nemaldahs un ne-ufdaujahš uš flintim un afmeneem. Ufwabini un ispefti wifus newainigūs zee-tumneekus, lai tee, ar jaunu gadu fahot, dauditu toš ishtenos brijwēs preefus. Palihdfi to fefchdefmit un demito gada-gahjumu atkal ftaigat muhsu awifchu lapat pa fawahm pafihstamahm telahm, un tapat atkal ruhmes weetinu atrafit tiklab piitš, kā nabaga buhdinās. Nolihdini wifus geuwefchūs un aif-fweed wifus afmenees pee malas, kas tahm waretu zelā gaditees par peedaufifchānos. Wairo un preefchi laftaju flaitu bagatigi. Swehti un apgafimo wifus rakftu preefchitajūs. Usturi pee mihtas wefelibas un fpehfa muhsu zee-nijamo redaktora kungu, kas muhsu lapina ir par labo dšerofku in genfchahs, to ufturne uš ta ishtenā fuhra afmenas, uš ta wifa dšhwēs ehka war pafahwet. Lai peeteel fama maijēs teefa muhsu godajameem burtligeju kungeem, kas nopuschajahš ar dafchadahm rakftu rindinahm, tahš wifās fahtrigi ar fawu peenahžigu flau folidami. Tapat eepreezini, al Kungs, uš ta jaunā gada wifus muhsu lapinas eepafatajūs, nefejus un isfubtitajūs wifās nofajitās weetas. Dod bagatus lomus wifem fweijneefem un medineefem. Swehti bagatigi wifus ar Pehtera lomeem. Kungs, lai Tamas azis raugahš uš wifem putneem gairā un fwehream mefchōš. Apfwehti wifus ufdenus ar fowim, tiklab juhrās, kā upēš. Apgahdā wifus wifš semeš, kam til ween dšhwā drafcha, lai tee ari mahjotū alās, waj aif lotu ftrajahm. Wispehdigi nahkam, al Kungs, pee Temis ar to wisfwehtalo luhgichānu, ko Tu pats efi mums mahjijis un pawehlejis, tā luhgdamees: Muhsu Tehws debefis.

J. Müller.

2. No Bramberges. Mans isfraidrojums „Latw. Awifchu” 49. nummurā „3.” igam pret wina fnojumu „No Bramberges” tahš pafchās lapas 46. nummurā, kā rahdchš, naw nemaf patizis, ka biju ufprofchānees, uš wina nedibinateem pahrtumeem — dafcheem „Lihgo” beedribās beedreem — pasneegt isfraidrojumu. — Pahr „3.” lga fmalufchitibu man wis-pirnis jafata, ka wina atbilde Nr. 51. israhdchš tā rakftitā, kā kad truhftu fmaganturu, un ja nu ween „3.” lgs manu tagadejo atbildi pareifi fapratifis, tad tas turpmat wairš nemechginafees, til neweifli igroftees un noeteet to, kas nemaf naw noteepjams. Ir tibri jezigi klaufitees „3.” lga gudro ifajizijumu, proti: „Schel gan, ka tahda pateefiba jafino, kas labdam tā „kerahš”, ka pats nefina, ko runā, ko rakfta.” Es nemaf ari neteeku pahrfteigtis, kad „3.” lgs rakfta, ka mans isfraidrojums „rahdot leelu aifgrahbtibu un fajut-

chānu”, un ka „weens teitums runā pret otru”. Laikam „3.” lgs, tā rakftot, zere, tafnibu fagroftit un tā atainoftees, heb ari rakftu grib eegroft ne-žepž pateefibas, bet few pa prahtam. — „3.” lgs, Jums wajajades buht apdomigakam un nemehtatees til dandš ar nedibinateem apwainojumeem; tad ari neweetifteet uf preefchu tahdās flimnās, if furaahm zitadi wairš newareet tikt laudā, kā tika zaur til pawirfchānu isrunahm un til neezigeem isfraidrojumeem. — Lai jeen. laftitaji redš, ar fahdu fuhri „3.” lgs mehginā aif-tees, peemedifchu wina wahrdus: „Kad ehrgelēs bija par labahm atrafitās, weetneeki nolehma, ehrgetu eefwehtifchānu isfihlot. Atlikumu noteiza ehrgelēhm par labu. Lai eefwehtifchāna buhtu jo kupa, nolehma ee-ajinat „Lihgo” beedribās un Brambergu „jauko kori”. Bet dafchi no „Lihgo” beedribās beedreem, kas ar noschelofchānu japeemin, schim labam nosuhkam ar sparū pretojahš. — „3.” lgs, fahet, kurfch tad no „Lihgo” beedribās beedreem tam pretojahš?! — Tika tifa gan no „Lihgo” beedribās beedreem wehleschānahš iffajitā, lai rihfotu ehrgetu eefwehtifchānu pagafis ar „Lihgo” beedribu kopā. „3.” lgs, ja Juhs praftu pareifi domat, tad nebuhtu pafchi fapinufchees fawōš wahrdōš, kā flf-pabrnis wehrufli, teizot, ka „wehleschānahš” ir „pretofchānahš”. — „3.” lgs, Juhs man wajajadet, kā tad pehž manahm domahm pretojotes? Laikam gan ar runahm un mallas pagalehm?! Zaur scho teifumu Juhs gan domajet apfiprinat fawu preditatu?! Man ko pahrihnees pahf scho aplamo logitu! — Tahlat „3.” lgs fakahš, ka man nepatihlot, ta dafchi „Lihgo” beedribās beedri pat pagafit waldei iffajizijufchi pahmetumūs, bet fahot, ka ir gan „runā” bijufi u. t. t. „3.” lgs, zil Juhs nejehdšigs, fka newareet man uš iffajizijumu pareifi faprafit! — „Lihgo” beedribās beedri tika iffajizijahš wehleschānos, — kā jau 49. nummurā laftajah, — lai pagafis ar „Lihgo” beedribu kopā isfihlotu rihfotu, heb ari fchaj ween to atwehletu; bet Juhs „wehleschānahš” gribeet par „pretofchānos” ufsteep. — Tahlat „3.” lgs peefihmē, ka dahwinajums no „Lihgo” beedribās pufes ir tika maf atlih-dfinajums pagafam par pagafit ruhnuju wairaf gadu leetaschānu no minetahš beedribās. Ari bijis loti wajadšigs, jaunus zilwekus isfraidit if fapulzes tel-pahm u. t. t. — Man ne-ufprouams, kur „3.” lgs to pilnwaru dabujis, uf-meftees par aiffahwu, heb ka tam ta buhtu ufnota. — „3.” lgs, Jums jau ari nebija nekahdas teefbas, fapulzes telpās eerastees?! — Pehž fapulzes tapa ari dšerts; tamdeht man rahdchš, ka fnojumu buhfeet pa pagirahm rakftijufchi; jo 46. nummurā Juhs rakfteet fefofchi: „Gode „Lihgo” beedribai, kura zetorto datu no wifās summas no beedribās naubas dahwinaja jaunajahm ehrgelēhm par labu u. t. t.; bet 51. nummurā atkal peefihmejet, ka dahwinajums no „Lihgo” beedribās pufes ir tika loti mafš u. t. t. If tam es fcheketu, ka „3.” lgs, fnojumu rakftot, nebuhs bijis fahrtibā. — „3.” lgs, Juhs fawā atbilde, 51. nummurā, tika pawirfchi no tahm „teefbahm” bijahit rakftijufchi, tā ka nemaf pahf 46. nummurā pehdejo teifumu newaru tikt galā. — Sowā rakftā, 49. nummurā, Jums wajajaju: „lahda tad „Lihgo” beedribai teefba pee minetahm ehrgelēhm, kad ta nauhu pagafam dahwinajufi?! — Tapat ari: „lahda tad pagafit waldei teefba pee minetahm ehrgelēhm, kuras ir pagafit ihpafchumeš?! — Juhs tika rakfteet, ka wisleelafā fajufschāna atrodotees pehdeji jautajumā. — Jau Jums atgahdinaju 49. nummurā, ka bespamantigš Jufhu pehdejais teizeens 46. nummurā, un tika gribedams wehl turpmat dšrdet, ko wehl nepateefu uf „Lihgo” beedribās beedreem fajifeet, peewedu abus jautajenus; heb kad nu Jums neka wairaf naw uf mehles, ar ko „Lihgo” beedribās beedrus apwainot, tad pahf Jufhu 46. nummurā pehdejo teifumu, kura fajajah, ka „Lihgo” beedribās beedri tā runajufchi, man „3.”

lgs, ari tas gods, Jums fajit, ka dafchi weetneeki man iffajizufchees, ka Juhs fawā fnojumā nepateefi „Lihgo” beedribās beedriš aifstufchi. T. A.

Redakfijas peefihme: Schaj leetā atbildehm newaram wairaf ruhmes atwehlet, nekā tifa 10 drufatahm rindinahm, ja tahš turahš pee leetas ween.

3. A. J., Rogifewa: Buhfchānas Rogifewa mums ir pa dandš nepafihstamās, kamdeht tad ari newaram dot nekahda padoma.

4. —: Dabujahm pehž redakfijas flehghchānas. Tamdeht tika 5. A. M.: Nr. 2. waram ufneem.

6. S. A.: Patejamees. 7. E. Ahtr.: 3fleetafim.

Labības un preefchu-tirgus.

Malfaja par:	3 e l g a w ā.
1 buhru fweefchu	2 rubl. 50 fap. lihdf 3 rubl. 25 fap.
1 " rudju	2 " " " 2 " 50 "
1 " meefchu	1 " 40 " 2 " 20 "
1 " putrainu	2 " 80 " 3 " " "
1 " aufu	1 " " " 1 " 50 "
1 " ftruu	2 " " " 4 " " "
1 " kartufetu	— " 60 " — " 80 "
1 birtawu feena	6 " " " — " " "
1 pobu fweesta	5 " " " 5 " 50 "
1 birtawu baltahš fahls	3 " 80 " 4 " " "
1 " fartanahš fahls	3 " 70 " 4 " " "
1 mugu flitu	13 " " " 18 " " "
1 birtawu linn (trona)	38 " " " 42 " " "
1 " " (brahka)	15 " " " 25 " " "
1 mugu kufchflu	9 " " " 10 " " "
1 aif behrni mallas (7 pehd.)	14 " " " 16 " " "
1 " eglu mallas (7 pehd.)	10 " " " 12 " " "

Areemu papihra naudās kurfš.

Berlinē, 14. (2.) Janwarī.

100 rublu jelta naudā 330 Bahju mahras heb 110 Pruhfchu darderei.
 100 " papihra " 227 " " 75j " "

Latw. Awifchu isdewejs: A. Bielenstein. Redaktors: Th. Meander.

Доволено цензурою. Прага, 2-го Января 1890 г.

Drufahs pee J. J. Steffenhögena un dehla Zeigawā.